

V Bruseli 9. apríla 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0084(NLE)**

7650/21
ADD 1

AVIATION 64
RELEX 275
COEST 76
NIS 6
OC 11
AM 1

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. apríla 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.:	COM(2021) 160 final – ANNEX
Predmet:	PRÍLOHA k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o spoločnom leteckom priestore medzi Arménskou republikou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej v mene Európskej únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2021) 160 final – ANNEX.

Príloha: COM(2021) 160 final – ANNEX

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 4. 2021
COM(2021) 160 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Rady

o uzavretí Dohody o spoločnom leteckom priestore medzi Arménskou republikou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej v mene Európskej únie

DOHODA O SPOLOČNOM LETECKOM PRIESTORE
MEDZI ARMÉNSKOU REPUBLIKOU
NA JEDNEJ STRANE
A
EURÓPSKOU ÚNIOU A JEJ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI
NA STRANE DRUHEJ

OBSAH

ČLÁNOK 1: Cieľ

ČLÁNOK 2: Vymedzenie pojmov

HLAVA I: HOSPODÁRSKE USTANOVENIA

ČLÁNOK 3: Udelenie práv

ČLÁNOK 4: Prevádzkové oprávnenie

ČLÁNOK 5: Zamietnutie, zrušenie, pozastavenie alebo obmedzenie oprávnenia

ČLÁNOK 6: Investície do leteckých dopravcov

ČLÁNOK 7: Dodržiavanie zákonov a právnych predpisov

ČLÁNOK 8: Spravodlivá hospodárska súťaž

ČLÁNOK 9: Obchodné príležitosti

ČLÁNOK 10: Clá a dane

ČLÁNOK 11: Používateľské poplatky

ČLÁNOK 12: Letecké cestovné a letecké sadzby

ČLÁNOK 13: Štatistika

HLAVA II: SPOLUPRÁCA V OBLASTI REGULÁCIE

ČLÁNOK 14: Bezpečnosť letectva

ČLÁNOK 15: Bezpečnostná ochrana letectva

ČLÁNOK 16: Manažment letovej prevádzky

ČLÁNOK 17: Životné prostredie

ČLÁNOK 18: Zodpovednosť leteckých dopravcov

ČLÁNOK 19: Ochrana spotrebiteľa

ČLÁNOK 20: Počítačové rezervačné systémy

ČLÁNOK 21: Sociálne hľadiská

HLAVA III: INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 22: Výklad a presadzovanie

ČLÁNOK 23: Spoločný výbor

ČLÁNOK 24: Riešenie sporov a arbitráž

ČLÁNOK 25: Ochranné opatrenia

ČLÁNOK 26: Vzťah k iným dohodám

ČLÁNOK 27: Zmeny

ČLÁNOK 28: Ukončenie platnosti

ČLÁNOK 29: Registrácia dohody

ČLÁNOK 30: Nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie

PRÍLOHA I: Prechodné ustanovenia

PRÍLOHA II: Pravidlá uplatniteľné na civilné letectvo

ARMÉNSKA REPUBLIKA (ďalej len „Arménsko“)

na jednej strane

a

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

ÍRSKO,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

ŠPANIELSKE KRÁĽOVSTVO,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

CHORVÁTSKA REPUBLIKA,

TALIANSKA REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEĽKOVODSTVO,

MAĎARSKO,

MALTA,

HOLANDSKÉ KRÁĽOVSTVO,

RAKÚSKA REPUBLIKA,

POĽSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

RUMUNSKO,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO,

ako zmluvné strany Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len spolu ako „zmluvy o EÚ“) a ako členské štáty Európskej únie (ďalej len spoločne ako „členské štáty EÚ“ alebo jednotlivo ako „členský štát EÚ“),

a EURÓPSKA ÚNIA

na strane druhej,

Arménsko a členské štáty EÚ ako strany Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve otvoreného na podpis v Chicagu 7. decembra 1944, spolu s Európskou úniou,

BERÚC NA VEDOMIE Dohodu o partnerstve a spolupráci medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Arménskou republikou na strane druhej uzatvorenú v Luxemburgu 22. apríla 1996,

ŽELAJÚC SI vytvoriť spoločný letecký priestor (SLP) založený na celi otvoreného prístupu pre strany dohody na trhy s rovnakými podmienkami hospodárskej súťaže, nediskrimináciou a dodržiavaním rovnakých pravidiel vrátane oblastí bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, manažmentu letovej prevádzky, hospodárskej súťaže, sociálnych aspektov a životného prostredia,

ŽELAJÚC SI skvalitniť služby leteckej dopravy a podporovať medzinárodný systém leteckej dopravy založený na nediskriminácii a spravodlivej hospodárskej súťaži medzi leteckými dopravcami na trhu,

ŽELAJÚC SI podporovať svoje záujmy v oblasti leteckej dopravy,

UZNÁVAJÚC dôležitosť efektívnych leteckých spojení pri podpore obchodu, cestovného ruchu, investícií a hospodárskeho a sociálneho rozvoja,

SÚHLASIAC, že je vhodné založiť pravidlá SLP na príslušných právnych predpisoch účinných v rámci Európskej únie, ako je uvedené v prílohe II k tejto dohode,

UZNÁVAJÚC, že úplný súlad s pravidlami SLP umožní stranám dohody plne využiť jeho výhody vrátane otvárania prístupu na trhy a maximalizovania výhod pre spotrebiteľov, priemyselné odvetvia a pracovníkov oboch strán dohody,

UZNÁVAJÚC, že vytvorenie SLP a uplatňovanie jeho pravidiel nemožno dosiahnuť v prípade potreby bez prechodných ustanovení,

UZNÁVAJÚC význam primeranej pomoci v tejto súvislosti,

ŽELAJÚC SI zabezpečiť najvyšší stupeň bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany leteckej dopravy a zdôrazňujúc vážne znepokojenie nad skutkami a hrozbami proti bezpečnostnej ochrane lietadiel, ktoré ohrozujú bezpečnosť osôb a majetku, nepriaznivo vplyvajú na prevádzku lietadiel a podkopávajú dôveru verejnosti v bezpečnosť civilného letectva,

S ODHODLANÍM maximalizovať možné výhody spolupráce v regulačnej oblasti a harmonizácie jednotlivých predpisov a pravidiel uplatniteľných na civilné letectvo,

UZNÁVAJÚC významné výhody, ktoré môžu vzniknúť vďaka konkurencieschopným službám leteckej dopravy a životaschopným odvetviám leteckej dopravy,

ŽELAJÚC SI podporovať slobodnú, spravodlivú a nerušenú hospodársku súťaž, uznávajúc, že dotácie môžu nepriaznivo ovplyvniť hospodársku súťaž a ohroziť základné ciele tejto dohody, a uznávajúc, že ak neexistujú rovnaké podmienky pre leteckých dopravcov a slobodná, spravodlivá a nenarušená hospodárska súťaž, potenciálne výhody sa nemusia stať skutočnosťou,

ZAMÝŠĽAJÚC vychádzať z rámca existujúcich dohôd a dojednaní medzi stranami dohody s cieľom otvoriť prístup na trhy a maximalizovať výhody pre spotrebiteľov, dopravcov, leteckých dopravcov, letiská a ich pracovníkov, verejnosť a ostatné strany využívajúce nepriame výhody,

POTVRDZUJÚC dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní medzinárodnej leteckej politiky,

POTVRDZUJÚC potrebu naliehavých opatrení na boj proti zmene klímy, ako aj pokračujúcej spolupráce pri znižovaní emisií skleníkových plynov v odvetví letectva v súlade s viacstrannými dohodami v tejto otázke, a najmä príslušnými nástrojmi Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a Parížskou dohodou z 12. decembra 2015 prijatou na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy,

POTVRDZUJÚC dôležitosť ochrany spotrebiteľov vrátane ochrany, ktorú poskytuje Dohovor o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu podpísaný 28. mája 1999 v Montreale, a dosiahnutia primeranej úrovne ochrany spotrebiteľov v súvislosti so službami leteckej dopravy a uznávajúc potrebu vzájomnej spolupráce v tejto oblasti,

UZNÁVAJÚC, že účelom narastajúcich obchodných príležitostí nie je oslabenie pracovných alebo s prácou súvisiacich štandardov strán dohody a potvrdzujúc význam sociálneho rozmeru medzinárodnej leteckej dopravy a zohľadnenia účinkov otvoreného prístupu na trhy na podmienky práce, zamestnávania a pracovné podmienky,

BERÚC NA VEDOMIE význam lepšieho prístupu odvetvia leteckej dopravy ku kapitálu v záujme ďalšieho rozvoja leteckej dopravy,

UZNÁVAJÚC možné výhody prístúpenia tretích krajín k tejto dohode,

ŽELAJÚC SI uzatvoriť dohodu o leteckej doprave ako doplnok k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve

SA DOHODLI TAKTO:

ČLÁNOK 1

Cieľ

Cieľom tejto dohody je vytvoriť spoločný letecký priestor medzi stranami dohody, ktorý bude založený na postupnom otváraní trhu, liberalizácii vlastníctva a kontroly leteckých dopravcov, spravodlivých a rovnakých podmienkach hospodárskej súťaže, nediskriminácii a spoločných pravidlách vrátane oblastí bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, manažmentu letovej prevádzky, sociálnych aspektov a životného prostredia. Na tieto účely sa v tejto dohode stanovujú pravidlá, ktoré sa uplatňujú medzi stranami dohody za ďalej uvedených podmienok. K týmto podmienkam patria ustanovenia právnych predpisov vymedzených v prílohe II.

ČLÁNOK 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto dohody, ak nie je uvedené inak:

1. „dohoda“ je táto dohoda, akékoľvek jej prílohy a doplnky, ako aj akékoľvek ich zmeny;
2. „letecká doprava“ je preprava cestujúcich, batožiny, nákladu a poštových zásielok lietadlom, a to samostatne alebo v kombinácii, ktorá sa poskytuje verejnosti za úhradu alebo nájom a ktorá zahŕňa pravidelné a nepravidelné letecké dopravné služby;
3. „rozhodnutie o občianstve“ je zistenie, že letecký dopravca ponúkajúci prevádzku leteckých dopravných služieb na základe tejto dohody spĺňa požiadavky článku 4 tejto dohody vzhľadom na jeho vlastníctvo, účinnú kontrolu a hlavné miesto podnikania;
4. „rozhodnutie o spôsobilosti“ je zistenie, že letecký dopravca ponúkajúci prevádzku leteckých dopravných služieb na základe tejto dohody má uspokojivé finančné schopnosti a adekvátne manažérske skúsenosti prevádzkovať takéto služby a je pripravený dodržiavať zákony, právne predpisy a požiadavky, ktoré sa vzťahujú na prevádzku takýchto služieb;
5. „príslušné orgány“ sú orgány alebo subjekty štátnej správy zodpovedné za administratívne funkcie podľa tejto dohody;
6. „dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve otvorený na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu a zahŕňa;

- a) akúkoľvek zmenu, ktorá nadobudla platnosť podľa článku 94 písm. a) dohovoru a bola ratifikovaná Arménskom a členským štátom EÚ alebo členskými štátmi EÚ, ktorých sa príslušná záležitosť týka, a
- b) akúkoľvek prílohu alebo jej zmenu prijatú podľa článku 90 dohovoru, pokiaľ táto príloha alebo zmena sú kedykoľvek platné pre Arménsko a pre členský štát EÚ alebo členské štáty EÚ, ktorých sa príslušná záležitosť týka;

7. „úplné náklady“ sú náklady na poskytovanie služieb plus primerané poplatky za správnu réžiu;

8. „medzinárodná letecká doprava“ je letecká doprava, ktorá prechádza cez vzdušný priestor nad územím viac ako jedného štátu;

9. „strany dohody“ sú Arménsko na jednej strane a Európska únia a jej členské štáty na druhej strane;

10. „hlavné miesto podnikania“ je ústredie alebo sídlo leteckého dopravcu na území strany dohody, v ktorom sa vykonávajú hlavné finančné operácie a prevádzková kontrola vrátane riadenia zachovania letovej spôsobilosti leteckého dopravcu;

11. „pristátie na neprepravné účely“ je pristátie na iný účel ako nastúpenie alebo vystúpenie cestujúcich, naloženie alebo vyloženie batožiny, nákladu a/alebo poštových zásielok v leteckej doprave;

12. „letecké cestovné“ sú ceny, ktoré sa platia leteckým dopravcom alebo ich zástupcom alebo iným predajcom leteniek za prepravu cestujúcich v rámci služieb leteckej dopravy, vrátane všetkých iných súvisiacich druhov dopravy a všetky podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých agentúre a iných doplnkových služieb;

13. „letecké sadzby“ sú ceny, ktoré sa platia za prepravu nákladu v rámci služieb leteckej dopravy, vrátane všetkých iných súvisiacich druhov dopravy a všetky podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých agentúre a iných doplnkových služieb;

14. „územie“ je vo vzťahu k Arménsku územie Arménskej republiky a vo vzťahu k Európskej únii a jej členským štátom pevninské územie, vnútrozemské vody a teritoriálne vody členských štátov, na ktoré sa vzťahujú Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie a podľa podmienok stanovených v týchto zmluvách, ako aj vzdušný priestor nad nimi;

15. „používateľský poplatok“ je poplatok uložený leteckým dopravcom za poskytnutie zariadení alebo služieb letísk, zariadení alebo služieb spojených so životným prostredím, s leteckou navigáciou alebo zariadení a služieb leteckej bezpečnostnej ochrany vrátane súvisiacich služieb a zariadení;

16. „self-handling“ je situácia, v ktorej užívateľ letiska sám pre seba zabezpečuje jednu alebo viaceré kategórie služieb pozemnej obsluhy a neuzatvára žiadnu zmluvu akéhokoľvek charakteru s treťou stranou na poskytovanie takých služieb; na účely tohto vymedzenia pojmu sa užívatelia letiska medzi sebou nepovažujú za tretiu stranu, keď:

- a) jeden užívateľ má väčšinový vlastnícky podiel v druhom alebo
- b) jeden a ten istý subjekt má väčšinový podiel v každom z nich;

17. „právo v rámci piatej slobody“ je právo alebo výsada udelené jedným štátom („udeľujúci štát“) leteckému dopravcovi z iného štátu („štát prijímateľa“) na poskytovanie služieb medzinárodnej leteckej dopravy medzi územím udeľujúceho štátu a územím tretieho štátu, pod podmienkou, že takéto služby majú začiatok alebo koniec na území štátu prijímateľa;

18. „tretia krajina“ je strana, ktorá nie je stranou tejto dohody.

HLAVA I HOSPODÁRSKE USTANOVENIA

ČLÁNOK 3

Udelenie práv

1. Práva stanovené v tomto článku podliehajú predbežným ustanoveniam uvedeným v prílohe I k tejto dohode.

Dopravné práva a letový poriadok

2. Každá strana dohody udelí druhej strane dohody na účely vykonávania medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravcami druhej strany dohody tieto práva na nediskriminačnom základe:

- a) právo prelietavať bez pristátia ponad územie strany dohody udeľujúcej práva;

- b) právo pristávať na svojom území na neprepravné účely;
- c) právo vykonávať pravidelnú a nepravidelnú osobnú, kombinovanú a nákladnú medzinárodnú leteckú dopravu medzi bodmi¹ na týchto tratiach:

- i) v prípade leteckých dopravcov Európskej únie:

bod v Európskej únii – medziľahlé body na území partnerských krajín európskej susedskej politiky², zmluvných strán Mnohostrannej dohody o vytvorení Spoločného európskeho leteckého priestoru³ alebo členských štátov Európskeho združenia voľného obchodu⁴ – bod v Arménsku – bod mimo týchto území

- ii) v prípade leteckých dopravcov Arménska:

bod v Arménsku – medziľahlé body na území partnerských krajín európskej susedskej politiky, zmluvných strán Mnohostrannej dohody o vytvorení Spoločného európskeho leteckého priestoru, alebo členských štátov Európskeho združenia voľného obchodu – bod v Európskej únii

- d) práva, ktoré sú iným spôsobom stanovené v tejto dohode.

Prevádzková flexibilita

3. Leteckí dopravcovia každej strany dohody môžu pri ktoromkoľvek lete alebo pri všetkých letoch a podľa vlastného uváženia na tratiach uvedených v odseku 2:

- a) vykonávať lety v ktoromkoľvek smere alebo obidvoch smeroch;
- b) kombinovať rôzne čísla letov v rámci letu jedného lietadla;
- c) zabezpečovať leteckú dopravu do medziľahlých bodov a bodov za územiami a do bodov na územiach strán dohody v akejkoľvek kombinácii a akomkoľvek poradí podľa ustanovení odseku 2;

¹ Ak sa v tomto článku uvádzajú body, označujú medzinárodne uznané letiská.

² Pozri Závery Rady zo 16. júna 2003 prijaté spolu s oznámením Komisie o európskej susedskej politike z 12. mája 2004 schváleným Radou v jej záveroch zo 14. júna 2004.

³ Uverejnené v Ú. v. EÚ L 285, 16.10.2006.

⁴ Islandská republika, Nórske kráľovstvo, Švajčiarska konfederácia a Lichtenštajnské kniežatstvo.

- d) vynechať pristátie v ktoromkoľvek bode alebo bodoch;
- e) presunúť prepravu z ktoréhokoľvek zo svojich lietadiel na ktorékoľvek iné svoje lietadlo v ktoromkoľvek bode (zmena lietadla v mieste medzipristátia);
- f) robiť medzipristátia v ktorýchkoľvek bodoch na území alebo mimo územia jednej alebo druhej strany dohody;
- g) vykonávať tranzitnú dopravu cez územie druhej strany dohody;
- h) kombinovať prepravu tým istým lietadlom bez ohľadu na to, kde sa táto preprava začína, a
- i) zabezpečovať leteckú dopravu do viac než jedného bodu pri tom istom lete (co-terminalisation).

Prevádzkovú flexibilitu stanovenú v tomto odseku možno uplatňovať bez smerových a geografických obmedzení a bez straty práva na vykonávanie prepravy inak povolenej podľa tejto dohody za predpokladu, že:

- i) arménski leteckí dopravcovia zabezpečujú dopravu do ktoréhokoľvek bodu v Arménsku;
- ii) leteckí dopravcovia z Európskej únie zabezpečujú dopravu do ktoréhokoľvek bodu v Európskej únii.

4. Každá strana dohody umožní každému leteckému dopravcovi, aby si určil počet letov a kapacity medzinárodnej leteckej dopravy, ktorú ponúka na základe komerčných hľadísk na danom trhu. V súlade s týmto právom žiadna strana dohody jednostranne neobmedzí objem dopravy, počet alebo pravidelnosť letov, smerovanie, miesta pôvodu a určenia ani typ alebo typy lietadiel používaných na prevádzku leteckými dopravcami druhej strany dohody, s výnimkou colných, technických, prevádzkových dôvodov, dôvodov bezpečnosti manažmentu letovej prevádzky, ochrany životného prostredia, ochrany zdravia alebo ak sa v tejto dohode nestanovuje inak.

5. Leteckí dopravcovia každej strany dohody môžu zabezpečovať leteckú dopravu, a to aj v rámci dohody o spoločnom označovaní liniek, z ktoréhokoľvek miesta v tretej krajine, ktoré nie je zahrnuté do určených trás, pokiaľ nevykonávajú práva v rámci piatej slobody.

6. Žiadne ustanovenie tejto dohody neoprávňuje leteckých dopravcov z:

- a) Arménska na území ktoréhokoľvek členského štátu EÚ vziať na palubu cestujúcich, nakladať batožinu, náklad a/alebo poštové zásielky, ktoré sa prepravujú za úhradu a sú určené do iného bodu na území tohto členského štátu EÚ;
- b) Európskej únie vziať na palubu na území Arménska cestujúcich, nakladať batožinu, náklad a/alebo poštové zásielky, ktoré sa prepravujú za úhradu a sú určené do iného bodu na území Arménska.

7. Pri vykonávaní svojich príslušných práv a povinností podľa tejto dohody sa strany dohody zdržia akejkoľvek formy diskriminácie leteckých dopravcov druhej strany dohody, najmä z dôvodu štátnej príslušnosti.

8. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné ustanovenia tejto prílohy, každá strana dohody má právo odmietnuť medzinárodnú leteckú dopravu na územie, cez územie alebo z územia tretej krajiny, s ktorou táto strana dohody nemá diplomatické vzťahy.

ČLÁNOK 4

Prevádzkové oprávnenie

1. Po prijatí žiadostí o prevádzkové oprávnenie od leteckého dopravcu jednej strany dohody druhá strana dohody udelí príslušné prevádzkové oprávnenie a technické povolenia bez zbytočného procedurálneho odkladu za predpokladu, že:

- a) v prípade leteckého dopravcu Arménska:
 - i) letecký dopravca má hlavné miesto podnikania v Arménsku a je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Arménska a
 - ii) Arménsko vykonáva a zachováva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu, ktorému vydalo osvedčenie leteckého prevádzkovateľa, a je jasne určený príslušný orgán a
 - iii) ak sa v článku 6 tejto dohody nestanovuje inak, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva vlastní a účinne kontroluje Arménsko a/alebo jeho štátni príslušníci, alebo obaja.
- b) v prípade leteckého dopravcu Európskej únie:

i) letecký dopravca má hlavné miesto podnikania na území Európskej únie a je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s právnymi predpismi Európskej únie a

ii) členský štát EÚ zodpovedný za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov vykonáva a zachováva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a je jasne určený príslušný orgán a

iii) ak sa v článku 6 tejto dohody nestanovuje inak, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu vlastní a účinne kontroluje členský štát alebo členské štáty Európskej únie alebo Európskeho združenia voľného obchodu a/alebo štátni príslušníci takýchto štátov, alebo obaja;

c) sú dodržané ustanovenia stanovené v článkoch 14 a 15 tejto dohody a

d) letecký dopravca spĺňa podmienky podľa zákonov a iných právnych predpisov, ktoré bežne uplatňuje strana dohody na vykonávanie medzinárodnej leteckej dopravy.

2. Strany dohody pri udeľovaní prevádzkových oprávnení a technických povolení prístupujú k všetkým dopravcom druhej strany dohody nediskriminačným spôsobom.

3. Po prijatí žiadosti o prevádzkové oprávnenie od leteckého dopravcu jednej strany dohody druhá strana dohody urýchlene uzná akékoľvek rozhodnutia o spôsobilosti a/alebo občianstve vydané prvou stranou dohody, vzťahujúce sa na uvedeného leteckého dopravcu, akoby také rozhodnutie vydali jej vlastné príslušné orgány, a nebude v týchto veciach ďalej konať s výnimkou ustanovení uvedených v písmenách a) a b) tohto odseku.

a) Ak po prijatí žiadosti o prevádzkové oprávnenie od leteckého dopravcu alebo po udelení takéhoto oprávnenia príslušné orgány prijímajúcej strany dohody majú osobitné obavy, že napriek rozhodnutiu vydanému druhou stranou dohody podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku pre udelenie príslušných prevádzkových oprávnení alebo technických povolení neboli splnené, prijímajúca strana dohody okamžite informuje druhú stranu dohody a uvedie podstatné dôvody svojich obáv. V takomto prípade môže ktorákoľvek strana dohody požiadať o konzultácie, na ktorých sa môžu zúčastniť zástupcovia príslušných orgánov strán dohody, a/alebo o poskytnutie dodatočných informácií súvisiacich s takýmito obavami, a žiadosti o konzultáciu sa vyhovie v najkratšom možnom čase. Ak záležitosť zostane nevyriešená, ktorákoľvek strana dohody ju môže predložiť spoločnému výboru.

b) Tento odsek sa nevzťahuje na uznávanie rozhodnutí vo vzťahu k bezpečnostným osvedčeniam alebo licenciám, bezpečnostným dohodám alebo poisťným krytiam.

ČLÁNOK 5

Zamietnutie, zrušenie, pozastavenie alebo obmedzenie prevádzkového oprávnenia

1. Ktorákoľvek strana dohody môže zamietnuť, zrušiť, pozastaviť alebo obmedziť prevádzkové oprávnenia alebo technické povolenia alebo inak zamietnuť, pozastaviť, uložiť podmienky alebo obmedziť prevádzku leteckého dopravcu druhej strany dohody, ak:

a) v prípade leteckého dopravcu Arménska:

i) letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania v Arménsku alebo nie je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Arménska alebo

ii) Arménsko, ktoré je zodpovedné za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov, nevykonáva a nezachováva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu alebo príslušný letecký úrad nie je jasne uvedený alebo

iii) ak sa v článku 6 tejto dohody nestanovuje inak, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva nevlastní a účinne nekontroluje Arménsko alebo jeho štátni príslušníci, alebo obaja.

b) v prípade leteckého dopravcu Európskej únie:

i) letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania na území Európskej únie alebo nie je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s právnymi predpismi Európskej únie alebo

ii) členský štát EÚ zodpovedný za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov nevykonáva a nezachováva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu alebo príslušný letecký úrad nie je jasne uvedený alebo

iii) ak sa v článku 6 tejto dohody nestanovuje inak, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu nevlastní a účinne nekontroluje členský štát alebo členské štáty Európskej únie alebo Európskeho združenia voľného obchodu a/alebo štátni príslušníci takýchto štátov, alebo obaja.

c) nie sú dodržané ustanovenia stanovené v článkoch 8, 14 a 15 tejto dohody alebo

d) letecký dopravca nedodržiava právne predpisy a pravidlá uvedené v článku 7 tejto dohody a/alebo právne predpisy a pravidlá zvyčajne uplatňované na prevádzku medzinárodnej

leteckej dopravy stranou dohody, ktorá posudzuje žiadosť.

2. Ak nie je potrebné okamžité opatrenie s cieľom zabrániť ďalšiemu nedodržaniu odseku 1 písm. c) alebo písm. d) tohto článku, práva stanovené v tomto článku sa uplatňujú len po konzultáciách s druhou stranou dohody.

3. Týmto článkom nie sú obmedzené práva žiadnej zo strán dohody zamietnuť, zrušiť, pozastaviť leteckému dopravcovi alebo leteckým dopravcom druhej strany dohody prevádzkové oprávnenie alebo technické povolenie, uložiť na ne podmienky alebo ich obmedziť v súlade s ustanoveniami článku 14 alebo 15 tejto dohody.

ČLÁNOK 6

Investície do leteckých dopravcov

1. Bez ohľadu na články 4 a 5 tejto dohody a po overení v spoločnom výbore v súlade s článkom 23 ods. 8, že na základe svojich príslušných zákonov každá zo strán dohody a/alebo ich štátni príslušníci môžu nadobudnúť väčšinové vlastníctvo a/alebo účinnú kontrolu leteckého dopravcu druhej strany dohody, môžu strany dohody umožniť väčšinové vlastníctvo a/alebo účinnú kontrolu leteckého dopravcu Arménska členskými štátmi EÚ a/alebo ich štátnymi príslušníkmi alebo leteckého dopravcu Európskej únie Arménskom a/alebo jeho štátnymi príslušníkmi v súlade s podmienkami odseku 2 tohto článku.

2. Vo vzťahu k odseku 1 tohto článku sú konkrétne investície strán dohody a/alebo ich štátnych príslušníkov v leteckých dopravcoch jednotlivo povolené na základe predchádzajúceho rozhodnutia spoločného výboru v súlade s článkom 23 ods. 2 tejto dohody.

V tomto rozhodnutí sa uvádzajú podmienky spojené s vykonávaním dohodnutých služieb podľa tejto dohody a so službami medzi tretími krajinami a stranami dohody. Ustanovenia článku 23 ods. 11 tejto dohody sa nevzťahujú na toto rozhodnutie.

ČLÁNOK 7

Dodržiavanie zákonov a právnych predpisov

1. Zákony a iné právne predpisy, ktoré sa na území jednej strany dohody uplatňujú na prílety, prevádzku a odlety lietadiel používaných na medzinárodnú leteckú dopravu, musia leteckí dopravcovia druhej strany dohody dodržiavať pri prílete lietadla na toto územie, pobyte na ňom alebo pri odlete z tohto územia.

2. V prípade cestujúcich, posádky alebo v ich zastúpení alebo batožiny, nákladu a poštových zásielok leteckých dopravcov druhej strany dohody sa musia dodržiavať zákony a iné právne predpisy, ktoré sa na území jednej strany dohody uplatňujú na prílety, pobyt a odlety cestujúcich, posádky batožiny, nákladu a/alebo poštových zásielok v lietadle (vrátane právnych predpisov týkajúcich sa vstupu, odbavenia, prístahovalectva, pasov, colného odbavenia alebo karantény alebo v prípade pošty poštových predpisov) pri vstupe lietadla na územie prvej strany dohody, na tomto území alebo pri odlete lietadla z tohto územia.

3. Strany dohody na svojom území povolia leteckým dopravcom druhej strany dohody prijať opatrenia, ktorými zaručia, že budú prepravované iba osoby, ktoré majú cestovné doklady požadované na vstup na jej územie alebo tranzit cez územie druhej strany dohody.

ČLÁNOK 8

Spravodlivá hospodárska súťaž

1. Strany dohody potvrdzujú, že ich spoločným cieľom je spravodlivé a konkurenčné prostredie a spravodlivé a rovnocenné príležitosti pre spoločnosti oboch strán dohody zapojené do poskytovania služieb leteckej dopravy, aby mohli súťažiť v prevádzke dohodnutých dopravných služieb na určených tratiach. Strany dohody preto prijímajú všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa v plnom rozsahu.

2. Strany dohody vyhlasujú, že na podporu cieľov tejto dohody je dôležitá spravodlivá a nenarušená hospodárska súťaž, a poznamenávajú, že na efektívne poskytovanie leteckej dopravy sú dôležité komplexné právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže a nezávislý orgán na ochranu hospodárskej súťaže, ako aj riadne a účinné presadzovanie príslušných predpisov v oblasti hospodárskej súťaže. Priebežne menené právne predpisy každej strany dohody v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré sa týkajú otázok, na ktoré sa vzťahuje tento článok, sa uplatňujú na prevádzku leteckých dopravcov v rámci právomoci príslušnej strany dohody. Strany dohody sledujú spoločný cieľ kompatibility a zbližovania predpisov v oblasti hospodárskej súťaže a ich účinného uplatňovania. Primerane a podľa potreby budú spolupracovať pri účinnom uplatňovaní predpisov v oblasti hospodárskej súťaže, okrem iného umožnením ich príslušným spoločnostiam alebo iným štátnym príslušníkom zverejňovať v súlade s ich príslušnými predpismi a judikatúrou informácie týkajúce sa opatrenia v zmysle práva hospodárskej súťaže zo strany príslušných orgánov strany dohody.

3. Žiadne ustanovenie tejto dohody nesmie ovplyvňovať, obmedzovať ani nijako ohrozovať autoritu a právomoci príslušných orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a súdov ktorejkoľvek strany dohody (a Európskej komisie), a všetky otázky týkajúce sa uplatnenia zákonov o hospodárskej súťaži musia naďalej patriť do výlučnej pôsobnosti týchto orgánov a súdov. Preto sa

každé opatrenie prijaté podľa tohto článku ktoroukoľvek stranou dohody vykoná bez toho, aby boli dotknuté možné opatrenia, ktoré prijímú uvedené orgány a súdy.

4. Každé opatrenie prijaté podľa tohto článku spadá do výlučnej zodpovednosti strán dohody a vzťahuje sa výlučne na druhú stranu dohody a/alebo spoločnosti poskytujúce služby leteckej dopravy na územie/z územia strán dohody. Takéto opatrenie nepodlieha postupu urovnávania sporov uvedeného v článku 24 tejto dohody.

5. Každá strana dohody odstráni všetky formy diskriminácie alebo nekalých praktík, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť spravodlivé a rovnocenné príležitosti spoločností zapojených do služieb leteckej dopravy druhej strany súťažiť pri poskytovaní služieb leteckej dopravy.

6. Žiadna strana dohody nesmie poskytnúť ani povoliť verejné dotácie alebo podporu akejkoľvek spoločnosti, ak by tieto dotácie alebo podpora výrazne a nepriaznivo ovplyvnila spravodlivé a rovnocenné príležitosti spoločností druhej strany súťažiť pri poskytovaní služieb leteckej dopravy. Takéto verejné dotácie alebo podpora môžu okrem iného zahŕňať: krízové dotácie, náhradu prevádzkových strát, poskytnutie kapitálu, granty, záruky, zvýhodnené pôžičky alebo poistenie, ochranu pred konkurzom, vzdanie sa vymáhania splatných súm, vzdanie sa bežnej návratnosti investovaných verejných prostriedkov, daňové úľavy alebo oslobodenie od daní, náhradu za finančné bremená uložené orgánmi verejnej moci a prístup na diskriminačnom alebo neobchodnom základe k zariadeniam a službám leteckej navigácie a letiskovým zariadeniam a službám, pozemnej obsluhu, bezpečnostnej ochrane, počítačovým rezervačným systémom, pridelovaniu prevádzkových intervalov alebo k iným súvisiacim zariadeniam a službám potrebným na prevádzkovanie leteckej dopravy.

7. Ak strana dohody poskytne dotácie alebo podporu spoločnosti, musí zabezpečiť transparentnosť takého opatrenia akýmkoľvek primeraným spôsobom, pričom okrem iného môže vyžadovať, aby spoločnosť zreteľne a samostatne označila túto dotáciu alebo podporu vo svojom účtovníctve.

8. Každá strana dohody na požiadanie druhej strany dohody predloží danej strane dohody v primeranom čase finančné výkazy subjektov, ktoré spadajú do právomoci prvej strany dohody, a všetky ostatné takéto informácie, ktoré môže druhá strana dohody primerane požadovať, aby sa ubezpečila o splnení ustanovení tohto článku. Môžu to byť aj podrobné informácie o dotáciách alebo podpore. Poskytnutie takýchto informácií môže podliehať povinnosti dôverného zaobchádzania stranou dohody, ktorá si vyžiadala prístup k informáciám.

9. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek opatrenie prijaté príslušným orgánom na ochranu hospodárskej súťaže a/alebo súdom na účely presadzovania pravidiel uvedených v odsekoch 5 a 6,

- a) ak strana dohody zistí, že nejaká spoločnosť je preukázateľne vystavená diskriminácii alebo nekalým praktikám v zmysle odsekov 5 alebo 6, môže predložiť písomné pripomienky druhej strane dohody. Strana dohody sa po informovaní druhej strany dohody môže obrátiť

aj na zodpovedné orgány štátnej správy na území druhej strany dohody vrátane orgánov na štátnej, regionálnej, oblastnej alebo miestnej úrovni, aby prerokovali záležitosti týkajúce sa tohto článku. Strana dohody si okrem toho môže vyžiadať konzultácie k tejto otázke od druhej strany dohody s cieľom vyriešiť problém. Takéto konzultácie sa musia začať do tridsiatich (30) dní od predloženia žiadosti. Medzitým si strany dohody vymenia dostatočné informácie, aby bolo možné úplne preskúmať obavy, ktoré vyjadrila jedna zo strán dohody.

- b) ak strany dohody nedospejú k vyriešeniu záležitosti konzultáciami do tridsiatich (30) dní od začiatku konzultácií alebo ak sa konzultácie nezačnú v lehote tridsiatich (30) dní odo dňa doručenia žiadosti týkajúcej sa údajného porušenia odsekov 5 alebo 6, strana dohody, ktorá požiadala o konzultácie, má právo pozastaviť vykonávanie práv uvedených v tejto dohode dotknutými spoločnosťami druhej strany dohody, a to zamietnutím, zrušením alebo pozastavením prevádzkového oprávnenia/povolenia, alebo uložiť podmienky výkonu takýchto práv, ktoré považuje za nevyhnutné, alebo uložiť poplatky alebo prijať iné opatrenia. Opatrenia prijaté podľa tohto odseku musia byť vhodné, primerané a ich rozsah pôsobnosti a trvanie musí byť obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné.

10. Každá strana dohody musí účinne uplatňovať protimonopolné právne predpisy v súlade s odsekom 2 a zakázať spoločnostiam:

- a) v spojení s akoukoľvek inou spoločnosťou uzatvárať dohody, prijímať rozhodnutia alebo používať zosúladený postup, ktoré môžu ovplyvňovať leteckú dopravu na územie/z územia danej strany dohody a ktorých cieľom alebo účinkom je zabrániť, obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž. Tento zákaz možno vyhlásiť za neuplatniteľný, ak takéto dohody, rozhodnutia alebo postupy prispievajú k zlepšeniu produkcie alebo distribúcie služieb alebo k podpore technického či ekonomického pokroku, pričom sa spotrebiteľom umožní primeraný podiel na výsledných výhodách, a: a) neukladajú príslušným spoločnostiam obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov, b) neumožňujú takýmto spoločnostiam vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných služieb a
- b) nezneužívajú dominantné postavenie spôsobom, ktorý môže ovplyvňovať leteckú dopravu na územie/z územia danej strany dohody.

11. Každá strana dohody zverí uplatňovanie protimonopolných pravidiel uvedených v odseku 10 výlučne svojmu príslušnému a nezávislému orgánu na ochranu hospodárskej súťaže a/alebo súdu.

12. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek opatrenie prijaté príslušným orgánom na ochranu hospodárskej súťaže a/alebo súdom na účely presadzovania pravidiel uvedených v odseku 10, ak strana dohody zistí, že nejaká spoločnosť preukázateľne čelí porušovaniu odseku 10, môže predložiť písomné pripomienky druhej strane dohody. Strana dohody sa po informovaní druhej strany dohody môže obrátiť aj na zodpovedné orgány štátnej správy na území druhej strany dohody vrátane orgánov na štátnej, regionálnej, oblastnej alebo miestnej úrovni, aby prerokovali záležitosti týkajúce sa tohto článku. Strana dohody si okrem toho môže vyžiadať konzultácie k tejto otázke od druhej strany dohody s cieľom vyriešiť problém. Takéto konzultácie sa musia začať do tridsiatich

(30) dní od predloženia žiadosti. Medzitým si strany dohody vymenia dostatočné informácie, aby bolo možné úplne preskúmať obavy, ktoré vyjadrila jedna zo strán dohody.

13. Ak strany dohody nedospejú k vyriešeniu záležitosti konzultáciami do tridsiatich (30) dní od začiatku konzultácií alebo ak sa konzultácie nezačnú v lehote tridsiatich (30) dní odo dňa doručenia žiadosti týkajúcej sa údajného porušenia odseku 10, a za predpokladu, že príslušný orgán na ochranu hospodárskej súťaže alebo súd zistil porušenie protimonopolných predpisov, strana dohody, ktorá požiadala o konzultácie, má právo pozastaviť vykonávanie práv uvedených v tejto dohode dotknutými spoločnosťami druhej strany dohody, a to zamietnutím, zrušením alebo pozastavením prevádzkového oprávnenia/povolenia, alebo uložiť podmienky výkonu takýchto práv, ktoré považuje za nevyhnutné, alebo uložiť poplatky alebo prijať iné opatrenia. Opatrenia prijaté podľa tohto odseku musia byť vhodné, primerané a ich rozsah pôsobnosti a trvanie musí byť obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné.

ČLÁNOK 9

Obchodné príležitosti

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti A prílohy II k tejto dohode.

2. Strany dohody súhlasia, že prekážky, ktorým čelia obchodné subjekty pri podnikaní, by obmedzovali výhody, ktoré sa majú dosiahnuť touto dohodou. Strany dohody sa preto zapoja do účinného a recipročného procesu odstraňovania prekážok pri podnikaní obchodných subjektov oboch strán dohody, pokiaľ takéto prekážky obmedzujú obchodné operácie, narušujú hospodársku súťaž alebo ovplyvňujú rovnaké podmienky súťaže.

3. Leteckí dopravcovia obidvoch strán dohody nie sú povinní mať miestnych sponzorov.

4. Spoločný výbor zriadený podľa článku 23 tejto dohody vypracuje postup spolupráce vo vzťahu k podnikaniu a obchodným príležitostiam, monitoruje pokroky v účinnom odstraňovaní prekážok pri podnikaní obchodných subjektov a v prípade potreby pravidelne preskúmava vývoj vrátane vývoja smerujúceho k legislatívnym a regulačným zmenám. V súlade s článkom 23 tejto dohody môže strana dohody požiadať o zasadnutie spoločného výboru s cieľom prediskutovať akékoľvek otázky týkajúce sa uplatňovania tohto článku.

5. Leteckí dopravcovia každej strany dohody majú právo slobodne si zriadiť pobočku a priestory na území druhej strany dohody potrebné na poskytovanie leteckej dopravy a na propagáciu a predaj služieb leteckej dopravy a súvisiacich služieb, ako aj právo predávať a vydávať letenky a/alebo letecké nákladné listy, a to tak vlastné, či iného dopravcu.

6. Leteckí dopravcovia každej strany dohody majú právo v súlade so zákonmi a s právnymi predpismi druhej strany dohody, ktoré sa týkajú vstupu, pobytu a zamestnania, priviesť a držať na území druhej strany dohody riadiacich, obchodných, technických, prevádzkových a iných odborných zamestnancov, ktorí sú potrební na podporu poskytovania leteckej dopravy. Obe strany dohody v prípade potreby uľahčia a urýchlia udeľovanie pracovných povolení pre personál zamestnaný v kanceláriách podľa tohto odseku, vrátane osôb vykonávajúcich určité dočasné úlohy, ktoré nepresiahnu deväťdesiat (90) dní, podliehajúcich príslušným platným zákonom a právnym predpisom.

7. a) Bez toho, aby bolo dotknuté písmeno b) tohto odseku, má každý letecký dopravca v súvislosti s pozemnou obsluhou na území druhej strany dohody:

i) právo vykonávať vlastnú pozemnú obsluhu (self-handling) alebo

ii) právo vybrať si spomedzi konkurenčných poskytovateľov vrátane iných leteckých dopravcov, ktorí poskytujú úplné alebo čiastočné služby pozemnej obsluhy, ak je týmto poskytovateľom na základe zákonov a iných právnych predpisov každej strany dohody povolený prístup na trh a ak sa títo poskytovatelia nachádzajú na trhu.

b) Práva podľa bodov i) a ii) písmena a) tohto odseku podliehajú len špecifickým obmedzeniam súvisiacim s dostupnými priestormi alebo dostupnou kapacitou a vyplývajúcim z potreby zachovávať bezpečnú prevádzku letiska. Ak takéto obmedzenia obmedzujú, zabraňujú alebo znemožňujú self-handling a ak neexistuje účinná hospodárska súťaž medzi poskytovateľmi, ktorí poskytujú služby pozemnej obsluhy, príslušná strana dohody zabezpečí, aby všetky tieto služby boli dostupné všetkým leteckým dopravcom rovnocenne a nediskriminačne. Ceny za takéto služby sa určia na základe relevantných, objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií.

8. Každý poskytovateľ služieb pozemnej obsluhy, či už ide o leteckého dopravcu, alebo nie, má vo vzťahu k pozemnej obsluhu na území druhej strany dohody právo poskytovať služby pozemnej obsluhy pre leteckých dopravcov pôsobiacich na tom istom letisku, ak sú povolené a ak sú v súlade s uplatniteľnými zákonmi a inými právnymi predpismi.

9. Každá strana dohody zabezpečí, aby jej predpisy, usmernenia a postupy týkajúce sa pridelenia prevádzkových intervalov na letiskách jej území boli uplatňované nezávislým, transparentným, účinným a nediskriminačným spôsobom.

10. Strana dohody si môže pre informáciu vyžiadať oznámenie prevádzkových plánov, programov alebo cestovných poriadkov leteckej dopravy prevádzkovej na základe tejto dohody, len aby sa mohla ubezpečiť, že sú dodržiavané práva udelené na základe tejto dohody. Ak si ktorákoľvek strana dohody vyžiada takéto oznámenie, musí obmedziť administratívne zaťaženie

sprostredkovateľských subjektov leteckej dopravy a leteckých dopravcov druhej strany dohody spojené s týmito požiadavkami a postupmi na minimálnu úroveň.

11. Ktorýkoľvek letecký dopravca každej strany dohody sa môže zapojiť do predaja služieb leteckej dopravy a súvisiacich služieb na území druhej strany dohody priamo a/alebo podľa svojho rozhodnutia prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, iných sprostredkovateľov, ktorých určí letecký dopravca, alebo prostredníctvom internetu alebo iným dostupným spôsobom. Každý letecký dopravca má právo predávať tieto dopravné služby a súvisiace služby a každý má právo si tieto dopravné služby a súvisiace služby kúpiť v mene platnej na danom území alebo vo voľne zmeniteľných menách.

12. Leteckým dopravcom každej strany dohody sa umožní, aby miestne výdavky, okrem iného vrátane nákupu paliva a platieb letiskových poplatkov na území druhej strany dohody, uhradili v miestnej mene. Podľa svojho rozhodnutia môžu leteckí dopravcovia každej strany dohody uhrádzať tieto výdavky na území druhej strany dohody vo voľne zmeniteľných menách, a to za trhový výmenný kurz.

13. Každý letecký dopravca má na požiadanie právo kedykoľvek a akokoľvek zmeniť na voľne zmeniteľné meny a previesť príjmy z miestneho podnikania z územia druhej strany dohody do krajiny svojho výberu. Zmena a prevod prostriedkov sa umožnia rýchlo, bez obmedzení alebo zdanenia prostriedkov, za trhový výmenný kurz platný na aktuálne transakcie a prevody v deň, keď letecký dopravca predloží úvodnú žiadosť o prevod prostriedkov, a nesmie podliehať žiadnym poplatkom s výnimkou poplatkov, ktoré zvyčajne účtujú banky za vykonanie zmeny a prevodu.

14. Pri prevádzkovaní alebo ponúkaní služieb podľa tejto dohody ktorýkoľvek letecký dopravca strany dohody môže uzatvárať marketingové dohody o spolupráci, ako sú napr. dohody o vyhradení časti kapacity lietadla alebo dohody o spoločnom používaní letového kódu, s:

- a) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami strany dohody
- b) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami tretej krajiny a
- c) poskytovateľom povrchovej dopravy (pozemnej alebo námornej) ktorejkoľvek krajiny

za predpokladu, že i) prevádzkujúci dopravcovia majú príslušné dopravné práva a ii) obchodní dopravcovia majú príslušné základné traťové práva a iii) dohody spĺňajú požiadavky týkajúce sa bezpečnosti a hospodárskej súťaže, ktoré sa pri takýchto dohodách bežne uplatňujú.

15. Pokiaľ ide o služby osobnej dopravy predávané v rámci spoločných obchodných dohôd, kupujúci musí byť informovaný na predajnom mieste alebo v každom prípade pri odbavení alebo pred nástupom do lietadla, ak sa pre nadväzujúci let nevyžaduje odbavenie, o tom, ktorí dopravní

prevádzkovatelia budú prevádzkovať jednotlivé úseky služby.

16. Pokiaľ ide o dopravu cestujúcich, poskytovatelia povrchovej dopravy nepodliehajú zákonom ani iným právnym predpisom, ktorými sa riadi letecká doprava, a to výhradne na základe toho, že túto povrchovú dopravu ponúka letecký dopravca pod vlastným menom.

17. Bez ohľadu na iné ustanovenia tejto dohody sa leteckým dopravcom a nepriamym poskytovateľom nákladnej prepravy strán dohody bez obmedzenia povolí v súvislosti s medzinárodnou leteckou dopravou využívať akúkoľvek povrchovú nákladnú dopravu do bodov alebo z bodov na území strán dohody alebo tretích krajín vrátane dopravy na všetky medzinárodne uznávané letiská alebo z nich so zariadeniami pre colné odbavenie a v prípade potreby vrátane práv na dopravu nákladu pod colným dohľadom podľa uplatniteľných zákonov a iných právnych predpisov. V prípade takéhoto nákladu, či už sa prepravuje povrchovou dopravou alebo letecky, sa zabezpečí prístup k letiskovému colnému odbaveniu a zariadeniam. Leteckí dopravcovia sa môžu rozhodnúť, že si budú zabezpečovať povrchovú dopravu sami alebo na základe dohody s inými poskytovateľmi povrchovej dopravy vrátane povrchovej dopravy, ktorú prevádzkujú iní leteckí dopravcovia alebo nepriami poskytovatelia nákladnej leteckej dopravy. Takéto kombinované nákladné služby možno poskytovať za jednu spoločnú cenu za kombinovanú leteckú a povrchovú dopravu, pokiaľ zasielateľia nie sú uvedení do omylu z hľadiska skutočností týkajúcich sa takejto dopravy.

18. Leteckí dopravcovia každej strany dohody sú oprávnení uzatvárať koncesionárske dohody alebo dohody o označovaní so spoločnosťami vrátane leteckých dopravcov každej strany dohody alebo tretích krajín, pokiaľ leteckí dopravcovia majú príslušné oprávnenie a splňajú podmienky stanovené v zákonoch a právnych predpisoch, ktoré strany dohody zvyčajne uplatňujú na takéto dohody, najmä na tie, ktoré vyžadujú zverejniť totožnosť leteckého dopravcu vykonávajúceho túto službu.

19. Leteckí dopravcovia každej strany dohody môžu uzatvárať dohody na poskytnutie lietadiel s posádkou alebo bez nej na účely prevádzkovania medzinárodnej leteckej dopravy s:

- a) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami strany dohody a
- b) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami tretej krajiny,

pokiaľ všetci účastníci týchto dohôd majú príslušné oprávnenie a splňajú podmienky stanovené podľa príslušných zákonov a iných právnych predpisov, ktoré strany dohody uplatňujú na takéto dohody. Žiadna strana dohody nesmie vyžadovať, aby letecký dopravca, ktorý poskytuje lietadlá, vlastnil pre trate, na ktorých budú lietadlá prevádzkované, dopravné práva podľa tejto dohody. Strany dohody môžu požadovať, aby tieto dohody schválili ich príslušné orgány. Ak strana dohody požaduje takéto schválenie, obmedzí administratívne zaťaženie leteckých dopravcov v súvislosti so schvaľovacím postupom na minimum.

ČLÁNOK 10

Clá a dane

1. Pri prílete na územie jednej strany dohody lietadlá prevádzkované v rámci medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravcami druhej strany dohody, ich bežné vybavenie, pohonné látky, mazivá, spotrebné technické zásoby, pozemné zariadenia, náhradné diely (vrátane motorov), zásoby lietadla (okrem iného potravín, nápojov a liehovín, tabaku a iných produktov určených na používanie cestujúcimi alebo predaj cestujúcim v obmedzenom množstve počas letu) a ďalšie predmety určené na využívanie alebo využívané výlučne v súvislosti s prevádzkou alebo údržbou lietadla v medzinárodnej leteckej doprave, sú na základe reciprocity a za predpokladu, že toto vybavenie a zásoby zostanú na palube lietadla, oslobodené od všetkých dovozných obmedzení, daní z majetku, kapitálových poplatkov, colných poplatkov, spotrebných daní a podobných poplatkov a odvodov, ktoré sú
 - a) uložené vnútroštátnymi alebo miestnymi orgánmi alebo Európskou úniou a
 - b) nie sú založené na cene za poskytované služby.
2. Na základe reciprocity sú od daní, odvodov, ciel, poplatkov a odvodov uvedených v odseku 1 tohto článku s výnimkou poplatkov vychádzajúcich z ceny za poskytnuté služby oslobodené aj:
 - a) palubné zásoby, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie jednej strany dohody a nakladajú na palubu v primeraných množstvách na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej strany dohody, ktorý zabezpečuje medzinárodnú leteckú dopravu, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím;
 - b) pozemné zariadenia a náhradné diely (vrátane motorov) dovezené na územie strany dohody na účely servisu, údržby alebo opravy lietadla leteckého dopravcu druhej strany dohody, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave;
 - c) palivo, mazivá a spotrebné technické zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie strany dohody na použitie v lietadle leteckého dopravcu druhej strany dohody, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím;
 - d) tlačoviny, tak ako ustanovujú colné právne predpisy každej strany dohody, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie jednej strany a vezmú sa na palubu na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím.

3. Žiadne ustanovenie tejto dohody nebráni strane dohody v tom, aby uložila dane, odvody, clá, poplatky alebo odvody na palivo dodávané na jej území na nediskriminačnom základe na použitie v lietadlách leteckého dopravcu, ktorý prevádzkuje lety medzi dvomi miestami na jej území.
4. Bežné palubné vybavenie, ako aj materiál, zásoby a náhradné diely uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku, ktoré sa zvyčajne ponechávajú na palube lietadla prevádzkovaného leteckým dopravcom jednej strany dohody, sa môžu vyložiť na území druhej strany dohody len s predchádzajúcim súhlasom colných orgánov danej strany dohody a môže byť potrebné držať ich pod dohľadom alebo kontrolou uvedených orgánov až dovtedy, kým sa nevyvezú naspäť alebo sa s nimi v súlade s colnými predpismi nenaloží inak.
5. Výnimky stanovené v tomto článku sa uplatňujú tiež vtedy, keď leteckí dopravcovia jednej strany dohody uzavreli s iným leteckým dopravcom, ktorý obdobne využíva takéto výnimky udelené druhou stranou dohody, zmluvu o pôžičke alebo prevode položiek uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku na územie druhej strany dohody.
6. Žiadne ustanovenie tejto dohody nebráni žiadnej strane dohody v tom, aby uložila dane, odvody, clá alebo poplatky na tovar predávaný na iný účel ako na spotrebu cestujúcimi na palube na úseku leteckej dopravnej služby medzi dvoma miestami na jej území, na ktorých je povolený nástup do lietadla a výstup z neho.
7. Batožina a náklad v priamom tranzite cez územie strany dohody sú oslobodené od daní, ciel, poplatkov a iných podobných odvodov, ktoré nevychádzajú z ceny za poskytovanú službu.
8. Na vybavenie a zásoby uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa môže vzťahovať požiadavka, aby boli držané pod dohľadom alebo kontrolou príslušných orgánov.
9. Ustanovenia tejto dohody nemajú vplyv na oblasť dane z pridanej hodnoty (DPH).
10. Táto dohoda nemá vplyv na ustanovenia príslušných dohovorov medzi členskými štátmi EÚ a Arménskom o zamedzení dvojitého zdanenia príjmov a kapitálu.

ČLÁNOK 11

Používateľské poplatky

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti A prílohy II k tejto dohode.

2. Každá strana dohody zabezpečí, aby poplatky za používanie zariadení leteckej navigácie a riadenia letovej prevádzky, ktoré jej príslušné finančné orgány alebo subjekty môžu ukladať leteckým dopravcom druhej strany dohody, vychádzali z nákladov a aby neboli diskriminačné. Akékoľvek podobné používateľské poplatky sa v každom prípade stanovia leteckým dopravcom druhej strany dohody za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky dostupné pre akéhokoľvek iného leteckého dopravcu.

3. Každá zo strán dohody zabezpečí, aby používateľské poplatky, ktoré jej príslušné finančné úrady alebo orgány môžu ukladať leteckým dopravcom druhej strany dohody za používanie letísk, zariadení bezpečnostnej ochrany letectva a súvisiacich zariadení a služieb, s výnimkou poplatkov uložených za služby uvedené v článku 9 ods. 7 tejto dohody, neboli nespravodlivo diskriminačné a diskriminačné z dôvodu štátnej príslušnosti a aby boli spravodlivo rozdelené medzi jednotlivé kategórie používateľov. Bez toho, aby bol dotknutý článok 16 ods. 1, musia tieto poplatky odrážať, ale nesmú prevyšovať úplné náklady príslušných finančných úradov alebo orgánov na poskytovanie príslušných zariadení a služieb letísk, zariadení a služieb spojených s leteckou bezpečnostnou ochranou na letisku alebo na tých letiskách, kde sa uplatňuje spoločný systém spoplatňovania. V týchto poplatkoch môže byť zahrnutá primeraná návratnosť aktív po započítaní odpisov. Zariadenia a služby, za používanie ktorých sa účtujú poplatky, sa poskytujú efektívne a hospodárne. Takéto poplatky sa v každom prípade uplatnia na leteckých dopravcoch druhej strany dohody za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky dostupné pre akéhokoľvek iného leteckého dopravcu v čase uplatnenia poplatkov.

4. Každá strana dohody vyžaduje, aby príslušné finančné úrady alebo orgány na jej území a leteckí dopravcovia, ktorí používajú služby a zariadenia, viedli konzultácie a vymieňali si takéto informácie, ktoré môžu byť potrebné na umožnenie presného posúdenia primeranosti poplatkov v súlade so zásadami stanovenými v odsekoch 2 a 3 tohto článku. Každá strana dohody zabezpečí, aby príslušné finančné úrady alebo orgány primeraným spôsobom oznámili používateľom každú navrhovanú zmenu používateľských poplatkov, aby používatelia mohli vyjadriť svoj názor a predložiť pripomienky pred vykonaním týchto zmien.

ČLÁNOK 12

Letecké cestovné a letecké sadzby

1. Strany dohody umožnia, aby leteckí dopravcovia strán dohody stanovovali letecké cestovné a letecké sadzby voľne na základe slobodnej a spravodlivej hospodárskej súťaže.

2. Každá strana dohody môže na nediskriminačnom základe požadovať, aby leteckí prevádzkovatelia oboch strán dohody oznámili jej príslušným orgánom letecké cestovné a letecké sadzby, ktoré ponúkajú za lety z jej územia, a to v zjednodušenej forme a iba na informačné účely. Leiteckí dopravcovia môžu byť povinní predložiť takéto oznámenie najskôr pri prvotnej ponuke

leteckého cestovného alebo leteckej sadzby.

3. Príslušné orgány sa môžu radiť o záležitostiach, ako sú okrem iného požiadavky a postupy oznamovania leteckého cestovného a leteckých sadzieb, ako aj leteckého cestovného a leteckých sadzieb, ktoré môžu byť nespravodlivé, neprimerané, diskriminačné alebo dotované.

ČLÁNOK 13

Štatistika

1. Každá strana dohody poskytne druhej strane dohody dostupnú štatistiku leteckej dopravy podľa tejto dohody, ktorá sa vyžaduje v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi, na nediskriminačnom základe a ktorú možno v primeranej miere vyžadovať.

2. Strany dohody spolupracujú, a to aj v rámci spoločného výboru podľa článku 23 tejto dohody, s cieľom uľahčiť vzájomnú výmenu štatistických informácií na účely monitorovania rozvoja leteckej dopravy podľa tejto dohody.

HLAVA II

SPOLUPRÁCA V OBLASTI REGULÁCIE

ČLÁNOK 14

Bezpečnosť letectva

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode.

2. Na účely zabezpečenia vykonávania ustanovení tohto článku a regulačných požiadaviek a noriem uvedených v odseku 1 tohto článku stranami dohody sa Arménsko zapája do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva ako pozorovateľ, a to od dátumu nadobudnutia platnosti tejto dohody.

- a) Prechod Arménska k plneniu regulačných požiadaviek a noriem týkajúcich sa leteckej dopravy uvedených v časti B prílohy II k tejto dohode podlieha neustálemu monitorovaniu a pravidelnému hodnoteniu, ktoré vykonáva Európska únia v spolupráci s Arménskom.

- b) Ak Arménsko usúdi, že spĺňa regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode, informuje Európsku úniu, aby vykonala hodnotenie.
- c) Keď Arménsko v plnej miere spĺňa regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode, spoločný výbor zriadený podľa článku 23 tejto dohody stanoví presný status a podmienky účasti nad rámec uvedeného statusu pozorovateľa pre Arménsko v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.

3. Strany dohody zabezpečujú, aby sa lietadlo zaregistrované jednou stranou dohody, ktoré je podozrivé z nedodržiavania medzinárodných leteckých bezpečnostných noriem stanovených podľa dohovoru a ktoré pristáva na letiskách otvorených pre medzinárodnú leteckú dopravu na území druhej strany dohody, podrobilo inšpekciám na odbavovacej ploche vykonávaným príslušnými orgánmi druhej strany dohody, na palube a v okolí lietadla na účely kontroly platnosti dokladov lietadla a jeho posádky, ako aj viditeľného stavu lietadla a jeho vybavenia.

4. Príslušné orgány strany dohody môžu kedykoľvek požiadať o konzultácie týkajúce sa bezpečnostných noriem, ktoré udržiava druhá strana dohody.

5. Príslušné orgány strany dohody prijímú všetky vhodné a bezodkladné opatrenia vždy, keď zistia, že:

- a) lietadlo, výrobok alebo prevádzka pravdepodobne nespĺňa minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné;
- b) existujú vážne obavy, že lietadlo alebo prevádzka lietadla nespĺňa minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné, alebo
- c) existujú vážne obavy, že sa účinne nedodržiavajú a neuplatňujú minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo regulačné požiadavky a normy uvedené v časti B prílohy II k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné.

6. Ak niektorá strana dohody prijme opatrenie podľa odseku 5 tohto článku, bezodkladne o tom informuje druhú stranu dohody a predloží odôvodnenie svojho opatrenia.

7. Opatrenie prijaté stranou dohody v súlade s odsekom 5 tohto článku sa ukončí, keď pominú dôvody na prijatie uvedeného opatrenia.

ČLÁNOK 15

Bezpečnostná ochrana letectva

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti C prílohy II k tejto dohode.
2. Arménsko môže podliehať kontrole Európskej komisie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Európskej únie v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenými v časti C prílohy II k tejto dohode. Strany dohody zavedú potrebný mechanizmus na zabezpečenie výmeny informácií o výsledkoch takýchto kontrol.
3. Keďže je zabezpečenie bezpečnosti civilných lietadiel, ich cestujúcich a posádky základnou podmienkou poskytovania služieb medzinárodnej leteckej dopravy, strany znova zdôrazňujú svoje záväzky navzájom si zabezpečovať bezpečnostnú ochranu civilného letectva voči činom protiprávneho zasahovania, a najmä svoje záväzky podľa dohovoru, Dohovoru o trestných činoch a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla podpísaného v Tokiu 14. septembra 1963, Dohovoru o potlačení protiprávneho zmocnenia sa lietadla podpísaného v Haagu 16. decembra 1970, Dohovoru o potlačení protiprávnych činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva podpísaného v Montreale 23. septembra 1971, Protokolu o potlačení protiprávnych násilných činov na letiskách medzinárodnej civilnej leteckej dopravy podpísaného v Montreale 24. februára 1988 a Dohovoru o označovaní plastických výbušnín na účely detekcie podpísaného v Montreale 1. marca 1991 do tej miery, do akej sú obidve strany dohody účastníkmi týchto dohovorov, ako aj všetkých ostatných dohovorov a protokolov týkajúcich sa bezpečnostnej ochrany civilného letectva, na ktorých sa strany dohody zúčastňujú.
4. Strany dohody si na požiadanie navzájom poskytnú pomoc potrebnú na zabránenie protiprávnemu zmocneniu sa lietadla a iným protiprávnym činom proti bezpečnosti tohto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, letísk a zariadení leteckej navigácie, ako aj každému inému ohrozeniu bezpečnostnej ochrany civilného letectva.
5. Ak sa to nestanovuje v regulačných požiadavkách a normách týkajúcich sa bezpečnostnej ochrany letectva uvedených v časti C prílohy II k tejto dohode, strany dohody vo svojich vzájomných vzťahoch konajú v súlade s medzinárodnými normami bezpečnostnej ochrany letectva a vhodnými odporúčanými postupmi ICAO. Obidve strany dohody vyžadujú, aby prevádzkovatelia lietadiel z ich registra, prevádzkovatelia s hlavným miestom podnikania alebo trvalým sídlom na ich území a prevádzkovatelia letísk na ich území konali v súlade s týmito ustanoveniami o bezpečnostnej ochrane letectva.
6. Každá strana dohody zabezpečí, aby sa na jej území prijali účinné opatrenia na ochranu civilného letectva pred činmi nezákonného zasahovania, okrem iného vrátane detekčnej kontroly cestujúcich a ich príručnej batožiny, detekčnej kontroly podanej batožiny, detekčnej kontroly a bezpečnostnej kontroly osôb iných než cestujúci, ako aj ich prenášaných predmetov, detekčnej kontroly a bezpečnostnej kontroly nákladu, poštových zásielok, dodávok potrebných počas letu a

letiskových dodávok, ako aj kontroly vstupu do letovej časti letiska a vyhradených bezpečnostných priestorov. Tieto opatrenia sa prispôbia v súlade so zvýšením ohrozenia bezpečnostnej ochrany civilného letectva. Každá strana dohody súhlasí s tým, že sa od jej leteckých dopravcov môže požadovať, aby dodržiavali ustanovenia bezpečnostnej ochrany letectva uvedené v odsekoch 1 a 5 tohto článku, ako aj iných ustanovení bezpečnostnej ochrany, ktoré druhá strana dohody vyžaduje pri vstupe, opustení alebo počas pobytu na území druhej strany dohody.

7. Pri plnom zohľadnení a vzájomnom rešpektovaní zvrchovanosti strán dohody môže strana dohody prijať bezpečnostné opatrenia na vstup na svoje územie, ako aj núdzové opatrenia, s cieľom reagovať na konkrétne ohrozenie bezpečnostnej ochrany, čo by mala bezodkladne oznámiť druhej strane dohody. Každá strana dohody posúdi kladne každú žiadosť druhej strany dohody o primerané osobitné bezpečnostné opatrenia a prvá strana dohody prihliadne na už prijaté bezpečnostné opatrenia druhej strany dohody a akékoľvek stanoviská druhej strany dohody. Každá strana dohody však uznáva, že žiadne ustanovenie tohto článku neobmedzuje možnosť strany dohody odmietnuť vstup na jej územie akémukoľvek letu alebo letom, o ktorých sa domnieva, že predstavujú hrozbu pre jej bezpečnosť. Okrem prípadu, keď to nie je v núdzovej situácii možné, každá strana dohody vopred informuje druhú stranu dohody o všetkých osobitných opatreniach bezpečnostnej ochrany, ktoré plánuje zaviesť a ktoré by mohli mať významný finančný alebo prevádzkový vplyv na služby leteckej dopravy poskytované podľa tejto dohody. Každá strana dohody môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru na prediskutovanie takýchto opatrení bezpečnostnej ochrany, ako sa uvádza v článku 23 tejto dohody.

8. Ak dôjde k incidentu alebo hrozbe incidentu protiprávneho zmocnenia sa civilného lietadla alebo iných protiprávných činov proti bezpečnosti lietadiel, ich cestujúcich a posádky, letísk alebo leteckých navigačných zariadení, strany dohody si navzájom pomáhajú uľahčením komunikácie a ďalšími vhodnými opatreniami s cieľom rýchlo a bezpečne ukončiť tento incident alebo jeho hrozbu.

9. Každá strana prijme všetky možné opatrenia, aby lietadlo, ktoré je predmetom protiprávneho zmocnenia sa alebo iných protiprávných činov a ktoré sa nachádza na zemi na území tejto strany dohody, zadržala na zemi, okrem prípadov, keď je jeho odlet vynútený zásadnou povinnosťou chrániť ľudské životy. Takéto opatrenia sa pokiaľ možno prijímajú na základe vzájomných konzultácií.

10. Ak má strana dohody opodstatnený dôvod domnievať sa, že druhá strana nedodrжала ustanovenia tohto článku o bezpečnostnej ochrane leteckej dopravy, uvedená strana dohody požiada o urýchlené konzultácie s druhou stranou. Takéto konzultácie sa musia začať do tridsiatich (30) dní od predloženia takejto žiadosti.

11. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 tejto dohody, ak sa nedosiahne uspokojivá dohoda do tridsiatich (30) dní od dátumu takejto žiadosti alebo prípadne v dlhšej dohodnutej lehote, predstavuje to dôvod neposkytnúť leteckému dopravcovi alebo viacerým leteckým dopravcom druhej strany dohody prevádzkové oprávnenie, zrušiť ho, obmedziť ho alebo uložiť vo vzťahu k nemu podmienky.

12. Ak si to vyžiada bezprostredné a mimoriadne ohrozenie, môže strana dohody prijať okamžité predbežné opatrenie.

13. Akékoľvek opatrenie prijaté v súlade s odsekom 11 tohto článku sa zruší po tom, ako druhá strana dohody dosiahne plný súlad s ustanoveniami tohto článku.

ČLÁNOK 16

Manažment letovej prevádzky

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti D prílohy II k tejto dohode, a ak sa nestanovujú v regulačnom rámci EÚ, prinajmenšom príslušné normy ICAO a odporúčané postupy za podmienok uvedených ďalej.

2. Strany dohody spolupracujú v oblasti manažmentu letovej prevádzky s úmyslom rozšírenia jednotného európskeho neba na Arménsko s cieľom zlepšiť súčasné bezpečnostné normy a celkovú účinnosť všeobecných noriem leteckej dopravy v Európe, optimalizovať kapacity riadenia leteckej dopravy, minimalizovať oneskorenia a zvýšiť environmentálnu účinnosť. Na tento účel sa Arménsko zapojí ako pozorovateľ do Výboru pre jednotné európske nebo a iných orgánov v súvislosti s jednotným európskym nebom, a to od dátumu nadobudnutia platnosti tejto dohody. Spoločný výbor je zodpovedný za monitorovanie a uľahčenie spolupráce v oblasti manažmentu letovej prevádzky.

3. Na účely uľahčenia uplatňovania právnych predpisov jednotného európskeho neba na svojich územiach:

- a) Arménsko prijme potrebné opatrenia, aby prispôbilo svoje letecké navigačné služby a inštitucionálne štruktúry a štruktúry dohľadu nad manažmentom letovej prevádzky požiadavkám jednotného európskeho neba;
- b) Arménsko najmä zriadi príslušný vnútroštátny orgán dohľadu, ktorý bude prinajmenšom funkčne nezávislý od poskytovateľa(-ov) leteckých navigačných služieb;
- c) Európska únia pridruží Arménsko do príslušných prevádzkových iniciatív v oblasti leteckých navigačných služieb, vzdušného priestoru a interoperability, ktoré vychádzajú z jednotného európskeho neba, najmä prostredníctvom:
 - i) preskúmania možnosti spolupráce alebo pridruženia k existujúcemu funkčnému bloku vzdušného priestoru alebo vytvorenia nového;
 - ii) zapojenia do sieťových funkcií jednotného európskeho neba;
 - iii) zosúladenia s plánmi vykonávania programu SESAR;

- iv) zvyšovania interoperability a
- d) Arménsko prijme potrebné opatrenia na zavedenie systému výkonnosti EÚ s cieľom optimalizovať celkovú efektívnosť letov, znižovať náklady a zvyšovať bezpečnosť a kapacity existujúcich systémov.

ČLÁNOK 17

Životné prostredie

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy týkajúce sa leteckej dopravy uvedené v časti E prílohy II k tejto dohode.
2. Strany dohody podporujú potrebu ochrany životného prostredia, pričom podporujú udržateľný rozvoj leteckej dopravy. Strany dohody majú v úmysle spolupracovať, aby identifikovali hrozby súvisiace s vplyvom leteckej dopravy na životné prostredie.
3. Strany dohody uznávajú dôležitosť spolupráce pri posudzovaní a minimalizovaní vplyvov leteckej dopravy na životné prostredie v súlade s cieľmi tejto dohody.
4. Strany dohody uznávajú dôležitosť boja proti zmene klímy, a teda riešenia otázky emisií skleníkových plynov z leteckej dopravy, a to na domácej aj medzinárodnej úrovni. Súhlasia so zintenzívnením spolupráce v týchto otázkach, a to aj prostredníctvom príslušných mnohostranných dohôd, najmä zavedením globálneho trhového mechanizmu schváleného na 39. zasadnutí ICAO a používaním mechanizmu zriadeného článkom 6 ods. 4 Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy na vypracovaní medzinárodných opatrení založených na globálnom trhu s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov v odvetví letectva, ako aj všetkých ostatných aspektov uvedeného článku 6, ktoré majú osobitný význam pre emisie z medzinárodnej leteckej dopravy.
5. Strany dohody sa zaväzujú k výmene informácií a pravidelnej priamej komunikácii a dialógu medzi expertmi s cieľom zlepšiť spoluprácu pri riešení vplyvov letectva na životné prostredie vrátane:
 - a) výskumu a vývoja leteckých technológií šetrných k životnému prostrediu;
 - b) inovácií v manažmente letovej prevádzky zameraných na zníženie vplyvu letectva na životné prostredie;

- c) výskumu a vývoja udržateľných alternatívnych pohonných hmôt pre leteckú dopravu;
- d) výmeny názorov na otázky riešenia vplyvov letectva na životné prostredie a zníženia emisií z letectva; a
- e) obmedzenia a monitorovania hluku s cieľom znížiť vplyv letectva na životné prostredie.

6. Strany dohody sa takisto zaväzujú v súlade so svojimi právami a povinnosťami vyplývajúcimi z multilaterálnych záväzkov týkajúcich sa životného prostredia účinne posilniť spoluprácu, a to aj finančnú a technologickú, vo vzťahu k opatreniam zameraným na boj proti emisiám skleníkových plynov z medzinárodnej leteckej dopravy.

7. Strany dohody uznávajú potrebu prijímať vhodné opatrenia na prevenciu alebo iné riešenie vplyvov leteckej dopravy na životné prostredie, pokiaľ tieto opatrenia budú úplne zlučiteľné s právami a povinnosťami, ktoré im vyplývajú podľa medzinárodného práva.

ČLÁNOK 18

Zodpovednosť leteckých dopravcov

Strany dohody opätovne potvrdzujú svoje záväzky na základe Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu podpísaného 28. mája 1999 v Montreale (ďalej len „Montrealský dohovor“).

ČLÁNOK 19

Ochrana spotrebiteľa

S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti F prílohy II k tejto dohode.

ČLÁNOK 20

Počítačové rezervačné systémy

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v přílohe I k této dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti A prílohy II k tejto dohode.
2. Predajcovia počítačových rezervačných systémov (ďalej len „PRS“) pôsobiaci na území jednej strany dohody sú oprávnení zavádzať, udržiavať a bezplatne sprístupňovať svoje PRS pre cestovné agentúry alebo cestovné kancelárie, ktorých hlavným predmetom činnosti je predaj produktov cestovného ruchu na území druhej strany dohody, pokiaľ PRS spĺňa všetky príslušné regulačné požiadavky druhej strany dohody.
3. Strany dohody zrušia akékoľvek existujúce požiadavky, ktoré by mohli obmedziť prístup PRS jednej strany dohody na trh druhej strany dohody alebo inak obmedziť hospodársku súťaž. Strany dohody sa zdržia prijímania takýchto požiadaviek v budúcnosti.
4. Žiadna strana dohody nesmie na svojom území ukladať alebo povoliť ukladať predajcom PRS druhej strany odlišné požiadavky v súvislosti s prezentáciou informácií PRS, než sú tie, ktoré sú uložené na jej vlastných predajcov PRS alebo na akýchkoľvek iných predajcov PRS na jej trhu. Žiadna strana dohody nesmie brániť uzatvoreniu dohôd medzi predajcami PRS, ich poskytovateľmi a ich zákazníkmi v súvislosti s výmenou informácií o cestovných službách, ktoré uľahčujú zobrazovanie komplexných a nestranných informácií spotrebiteľom alebo plnenie regulačných požiadaviek týkajúcich sa neutrálnych obrazoviek.
5. Vlastníkom a prevádzkovateľom PRS jednej strany dohody, ktorí spĺňajú príslušné regulačné požiadavky druhej strany dohody, ak existujú, prináleží rovnaká možnosť vlastníť PRS na území druhej strany dohody, ako v prípade vlastníkov a prevádzkovateľov iných PRS, ktorí pôsobia na trhu uvedenej strany dohody.

ČLÁNOK 21

Sociálne hľadiská

1. S výhradou prechodných ustanovení stanovených v prílohe I k tejto dohode strany dohody zabezpečia, aby ich príslušné právne predpisy, pravidlá alebo postupy spĺňali regulačné požiadavky a normy v súvislosti s leteckou dopravou uvedené v časti G prílohy II k tejto dohode.
2. Strany dohody uznávajú, že je dôležité zvažovať vplyvy tejto dohody na pracovnú silu, zamestnanosť a podmienky práce. Strany dohody sa zaväzujú spolupracovať v otázkach pracovnej sily v rozsahu pôsobnosti tejto dohody, okrem iného vo vzťahu k vplyvom na zamestnanosť, základné pracovné práva, pracovné podmienky, sociálnu ochranu a sociálny dialóg.

3. Strany dohody podporujú vo svojich právnych predpisoch, pravidlách a postupoch vysokú úroveň ochrany v pracovnej a sociálnej oblasti odvetvia civilného letectva.

4. Strany dohody uznávajú význam prospechu, ktorý prinášajú dôležité hospodárske výhody vyplývajúce z otvorených a konkurenčných trhov v kombinácii s vysokou úrovňou pracovných noriem pre zamestnancov. Strany dohody vykonávajú túto dohodu tak, aby prispeli k vysokej úrovni pracovných noriem nezávisle od vlastníctva a povahy príslušných leteckých dopravcov a aby zabezpečili, že práva a zásady uvedené v ich príslušných právnych predpisoch a pravidlách nebudú ohrozené, ale naopak účinne vykonávané.

5. Strany dohody sa vo svojich právnych predpisoch a postupoch zaväzujú podporovať a účinne vykonávať medzinárodne uznávané základné pracovné normy uvedené v základných dohovoroch Medzinárodnej organizácie práce, ktoré Arménsko a členské štáty EÚ ratifikovali.

6. Strany dohody sa takisto zaväzujú podporovať iné medzinárodne uznávané normy a dohody platné v sociálnej a pracovnej oblasti civilného letectva a účinne ich vykonávať a uplatňovať vo svojich vnútroštátnych predpisoch.

7. Ktorákoľvek strana dohody môže požiadať o zvolanie zasadnutia spoločného výboru, aby preskúmal otázky súvisiace s prácou, ktoré považuje za dôležité.

HLAVA III INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 22

Výklad a presadzovanie

1. Strany dohody prijímú všetky vhodné opatrenia, či už všeobecné, alebo konkrétne, na zabezpečenie splnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto dohody a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by ohrozili dosiahnutie cieľov tejto dohody.

2. Každá strana dohody je na svojom vlastnom území zodpovedná za riadne presadzovanie tejto dohody.

3. Každá strana dohody poskytne druhej strane dohody všetky potrebné informácie a pomoc v zmysle uplatniteľných právnych predpisov a pravidiel príslušnej strany dohody v prípade vyšetrovania prípadných porušení predpisov, ktoré uskutočňuje táto druhá strana dohody v rozsahu svojich príslušných kompetencií stanovených v tejto dohode.

4. Keď strany dohody konajú v rozsahu právomocí, ktoré im boli touto dohodou udelené, vo veciach, ktoré sú predmetom záujmu druhej strany dohody a ktoré sa týkajú orgánov a podnikov tejto druhej strany dohody, príslušné orgány druhej strany dohody musia byť o tom informované v plnom rozsahu a pred prijatím konečného rozhodnutia musia dostať príležitosť vyjadriť sa.

5. Pokiaľ sú ustanovenia tejto dohody a ustanovenia aktov špecifikovaných v prílohe II k tejto dohode v podstate zhodné s príslušnými pravidlami zmlúv EÚ a aktmi prijatými podľa zmlúv EÚ, vykladajú sa tieto ustanovenia pri vykonávaní a uplatňovaní v súlade so súvisiacimi rozsudkami a rozhodnutiami Súdneho dvora a Európskej komisie.

ČLÁNOK 23

Spoločný výbor

1. Týmto sa zriaďuje spoločný výbor zložený zo zástupcov strán dohody, ktorý je zodpovedný za dohľad nad správou tejto dohody a zabezpečuje jej riadne vykonávanie. Spoločný výbor predkladá odporúčania a prijíma rozhodnutia v prípadoch, ktoré sú výslovne stanovené v tejto dohode.

2. Spoločný výbor pracuje a prijíma rozhodnutia na základe konsenzu. Rozhodnutia spoločného výboru sú pre strany dohody záväzné.

3. Spoločný výbor prijíma svoj rokovací poriadok.

4. Spoločný výbor zasadá podľa potreby, najmenej však raz za rok. Ktorákoľvek strana dohody môže požiadať o zvolanie zasadnutia spoločného výboru.

5. Strana dohody môže požiadať o zvolanie zasadnutia spoločného výboru s cieľom vyriešiť akúkoľvek otázku, ktorá sa týka výkladu alebo uplatňovania tejto dohody. Takéto zasadnutie sa začne v čo najskoršom možnom termíne, najneskôr však do dvoch (2) mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, ak sa strany dohody nedohodnú inak.

6. Na účely riadneho vykonávania tejto dohody si strany dohody vymieňajú informácie a na požiadanie ktorejkoľvek strany dohody uskutočňujú v rámci spoločného výboru konzultácie.

7. V zmysle udelenia práv stanoveného v článku 3 tejto dohody spoločný výbor na základe rozhodnutia overí hodnotenie, ktoré vykonala Európska únia, pokiaľ ide o zavedenie a uplatňovanie ustanovení právnych predpisov EÚ stanovených v bode 1 prílohy I k tejto dohode zo strany

Arménska.

8. V súlade s článkom 6 tejto dohody spoločný výbor preskúma otázky týkajúce sa investícií do leteckých dopravcov strán dohody a zmien účinnej kontroly leteckých dopravcov strán dohody.

9. V súlade s článkom 14 (Bezpečnosť letectva) tejto dohody spoločný výbor monitoruje proces postupného vyradovania lietadiel počas prechodnej fázy uvedenej v prílohe I k tejto dohode, ktoré boli zaregistrované v Arménskej republike a ktoré používali prevádzkovatelia v rámci regulačnej kontroly Arménskej republiky, ktoré nemajú typové osvedčenie vydané v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ uvedenými v časti B prílohy II k tejto dohode s cieľom zabezpečiť postupné vyradovanie týchto lietadiel v súlade s dohodnutým vyradovaním uvedeným v odseku 7 prílohy I k tejto dohode.

10. Spoločný výbor rozvíja spoluprácu okrem iného aj prostredníctvom:

- a) preskúmania podmienok trhu, ktoré majú vplyv na leteckú dopravu podľa tejto dohody;
- b) reakcií na otázky spojené s podnikaním a obchodnými príležitosťami uvedenými v článku 9 tejto dohody, ktoré môžu okrem iného brániť prístupu na trh a plynulej prevádzke služieb leteckej dopravy podľa tejto dohody, s cieľom nájsť účinné riešenie, aby sa zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž, zbližovanie právnych predpisov a aby sa minimalizovalo regulačné zaťaženie pri prevádzkovaní služieb leteckej dopravy;
- c) výmeny informácií vrátane odporúčaní, pokiaľ ide o zmeny právnych predpisov, nariadení a politik príslušných strán dohody, ktoré môžu mať vplyv na služby leteckej dopravy;
- d) posudzovaním oblastí, ktoré by bolo možné zahrnúť do tejto dohody, vrátane vypracovania odporúčaní na zmeny tejto dohody alebo podmienok a postupov pristupovania tretích strán k tejto dohode;
- e) preskúmania všeobecných otázok týkajúcich sa investícií, vlastníctva a kontroly;
- f) rozvoja spolupráce v regulačnej oblasti a spoločného záväzku dosahovať vzájomné uznanie a zbližovanie pravidiel a opatrení;
- g) podpory prípadných konzultácií v súvislosti s otázkami leteckej dopravy, ktorými sa zaoberajú medzinárodné organizácie, vo vzťahoch s tretími krajinami a v rámci viacstranných dohôd vrátane zvažovania prípadného prijatia spoločného prístupu;
- h) uľahčenia vzájomnej výmeny štatistických informácií na účely monitorovania rozvoja

služieb leteckej dopravy podľa tejto dohody a

- i) preskúmania sociálnych dôsledkov dohody pri jej vykonávaní a vypracovania vhodných reakcií na obavy, ktoré sa preukážu ako oprávnené.

11. Ak spoločný výbor neposúdi otázku, ktorá mu bola postúpená, do šiestich (6) mesiacov od dátumu postúpenia, strany dohody môžu prijať primerané predbežné ochranné opatrenia podľa článku 25 tejto dohody.

12. Táto dohoda nebráni spolupráci a vedeniu rokovaní medzi príslušnými orgánmi strán dohody nezávisle od spoločného výboru, a to ani v oblasti bezpečnostnej ochrany, bezpečnosti, životného prostredia, manažmentu letovej prevádzky, leteckej infraštruktúry, hospodárskej súťaže a ochrany spotrebiteľov. Strany dohody informujú spoločný výbor o výsledkoch takejto spolupráce a diskusiách, ktoré môžu mať vplyv na vykonávanie tejto dohody.

ČLÁNOK 24

Riešenie sporov a arbitráž

1. Akýkoľvek spor vo vzťahu k uplatňovaniu alebo výkladu tejto dohody okrem otázok súvisiacich s článkom 8 tejto dohody, ktorý sa nevyrieši na zasadnutí spoločného výboru, môže byť na žiadosť ktorejkoľvek strany dohody predložený na arbitráž v súlade s postupmi stanovenými v tomto článku.

2. Žiadosť o arbitráž sa druhej strane dohody zašle písomne. Sťažujúca sa strana dohody vo svojej žiadosti uvedie sporné opatrenie a vysvetlí, ako je toto opatrenie v rozpore s ustanoveniami uvedenými tejto dohody, a to spôsobom, aby bol zrejmý právny základ sťažnosti.

3. Ak sa strany dohody nedohodnú inak, arbitráž vedie rozhodcovský súd zložený z troch rozhodcov, ktorý sa utvorí takto:

- a) každá strana dohody vymenuje jedného rozhodcu do dvadsiatich (20) dní od prijatia žiadosti o arbitráž. Do tridsiatich (30) dní od svojho vymenovania títo dvaja rozhodcovia vymenujú na základe dohody tretieho rozhodcu, ktorý bude konať ako predseda rozhodcovského súdu;
- b) ak niektorá zo strán dohody nevymenuje rozhodcu alebo ak tretí rozhodca nie je vymenovaný v súlade s písmenom a) tohto odseku, jedna alebo druhá strana dohody môže požiadať predsedu Rady ICAO, aby vymenoval potrebného rozhodcu alebo rozhodcov do

tridsiatich (30) dní od prijatia tejto žiadosti. Ak je predseda rady ICAO štátnym príslušníkom Arménska alebo členského štátu EÚ, vymenovanie uskutoční služobne najvyššie postavený podpredseda tejto rady, ktorý nie je vylúčený z uvedeného dôvodu.

4. Dňom zriadenia rozhodcovského súdu je deň, keď posledný z troch rozhodcov prijme menovanie podľa postupov stanovených spoločným výborom.

5. Ak o to ktorákoľvek strana dohody požiadala, rozhodcovský súd vydá do desiatich (10) dní odo dňa svojho zriadenia predbežný nález o tom, či pokladá vec za naliehavú.

6. Na žiadosť ktorejkoľvek strany dohody môže rozhodcovský súd nariadiť druhej strane dohody, aby vykonala dočasné nápravné opatrenia do vynesenia konečného rozhodnutia rozhodcovského súdu.

7. Rozhodcovský súd oznámi stranám dohody predbežnú správu obsahujúcu skutkové zistenia, použiteľnosť príslušných ustanovení a základné odôvodnenie všetkých svojich zistení a odporúčaní, a to najneskôr do deväťdesiatich (90) dní odo dňa zriadenia rozhodcovského súdu. Ak usúdi, že túto lehotu nemožno splniť, predseda rozhodcovského súdu to oznámi písomne stranám dohody a uvedie dôvody oneskorenia a dátum plánovaného oznámenia svojej predbežnej správy. Predbežná správa sa za žiadnych okolností nesmie oznámiť neskôr než stodvadsať (120) dní odo dňa zriadenia rozhodcovského súdu.

8. Ktorákoľvek strana dohody môže do 14 dní odo dňa oznámenia predbežnej správy predložiť rozhodcovskému súdu písomnú žiadosť o preskúmanie jej konkrétnych aspektov.

9. V naliehavých prípadoch rozhodcovský súd vynaloží všetko úsilie na to, aby oznámil svoju predbežnú správu do štyridsiatich piatich (45) dní a v každom prípade najneskôr do šesťdesiatich (60) dní odo dňa svojho zriadenia. Ktorákoľvek strana dohody môže do 7 dní odo dňa oznámenia predbežnej správy predložiť rozhodcovskému súdu písomnú žiadosť o preskúmanie jej konkrétnych aspektov. Po zvážení písomných pripomienok strán dohody k predbežnej správe rozhodcovský súd môže zmeniť svoju správu a vykonať akékoľvek ďalšie preskúmanie, ktoré bude považovať za potrebné. Zistenia záverečného nálezu obsahujú dostatočný rozbor argumentov predložených vo fáze predbežného preskúmania a jasné odpovede na otázky a pripomienky strán dohody.

10. Rozhodcovský súd oznámi stranám dohody svoj záverečný nález do stodvadsiatich (120) dní odo dňa svojho zriadenia. Ak usúdi, že túto lehotu nemožno splniť, predseda rozhodcovského súdu to oznámi písomne stranám dohody a uvedie dôvody oneskorenia a dátum plánovaného oznámenia svojho nálezu. Nález sa za žiadnych okolností nesmie oznámiť neskôr než stopäťdesiat (150) dní odo dňa zriadenia rozhodcovského súdu.

11. V naliehavých prípadoch rozhodcovský súd vynaloží všetko úsilie na to, aby oznámil svoj nález do šesťdesiatich (60) dní odo dňa svojho zriadenia. Ak usúdi, že túto lehotu nemožno splniť,

predseda rozhodcovského súdu to oznámi písomne stranám dohody a uvedie dôvody oneskorenia a dátum plánovaného oznámenia svojho nálezu. Nález sa za žiadnych okolností nesmie oznámiť neskôr než sedemdesiatpäť (75) dní odo dňa zriadenia rozhodcovského súdu.

12. Strany dohody môžu predložiť žiadosť o objasnenie záverečného nálezu do desiatich (10) dní od jeho oznámenia a objasnenie sa vydá do pätnástich (15) dní od predloženia tejto žiadosti.

13. Ak rozhodcovský súd rozhodne, že došlo k porušeniu tejto dohody a zodpovedná strana dohody nevyhoví záverečnému nálezu rozhodcovského súdu alebo nedospeje s inou stranou dohody na vzájomne uspokojivom vyriešení v lehote štyridsiatich (40) dní od oznámenia záverečného nálezu rozhodcovského súdu, druhá strana dohody môže pozastaviť uplatňovanie porovnateľných výhod vyplývajúcich z tejto dohody alebo môže čiastočne, alebo v prípade potreby úplne pozastaviť uplatňovanie tejto dohody, kým zodpovedná strana dohody nevyhoví záverečnému nálezu rozhodcovského súdu alebo kým strany dohody nedospejú k vzájomne uspokojivému riešeniu.

ČLÁNOK 25

Ochranné opatrenia

1. Ak sa ktorákoľvek zo strán dohody nazdáva, že druhá strana si neplní záväzky vyplývajúce z tejto dohody, môže prijať vhodné ochranné opatrenia. Ochranné opatrenia sú obmedzené, pokiaľ ide o rozsah a trvanie, na to, čo je bezpodmienečne potrebné na nápravu situácie alebo udržanie rovnováhy tejto dohody. Prednosť majú tie opatrenia, ktoré čo najmenej narúšajú uplatňovanie tejto dohody.

2. Strana dohody, ktorá zvažuje prijatie ochranných opatrení, to oznámi prostredníctvom spoločného výboru druhej strane dohody a predloží všetky príslušné informácie.

3. Strany dohody bezodkladne začnú konzultácie v spoločnom výbore s cieľom nájsť vzájomne prijateľné riešenie.

4. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 1 písm. c) a článok 5 ods. 1 písm. c) tejto dohody, môže dotknutá strana dohody prijať ochranné opatrenia až po uplynutí jedného (1) mesiaca odo dňa oznámenia podľa odseku 2 tohto článku, okrem prípadov, keď bol konzultačný postup podľa odseku 3 tohto článku ukončený pred uplynutím uvedenej lehoty.

5. Dotknutá strana dohody bezodkladne oznámi prijaté opatrenia spoločnému výboru a poskytne všetky príslušné informácie.

6. Platnosť každého opatrenia podľa tohto článku sa ukončí, len čo neplniaca strana dohody splní ustanovenia tejto dohody.

ČLÁNOK 26

Vzťah k iným dohodám

1. Počas obdobia prechodného uplatňovania podľa článku 30 tejto dohody sa pozastavia existujúce dvojstranné dohody a dojednaní medzi Arménskou republikou a členskými štátmi EÚ, ktoré sú v platnosti v čase podpisu tejto dohody, okrem prípadov v zmysle odseku 2 tohto článku.

2. Bez ohľadu na odseky 1 a 3 a za predpokladu, že leteckí dopravcovia Európskej únie nie sú diskriminovaní na základe štátnej príslušnosti:

- a) existujúce práva a výhodnejšie ustanovenia alebo podmienky týkajúce sa vlastníctva, dopravných práv, kapacity, frekvencie, typu alebo zmeny lietadla, spoločného používania kódu a cenotvorby na základe dvojstranných dohôd alebo dojednaní medzi Arménskou republikou a členskými štátmi EÚ, ktoré sú v platnosti v čase podpisu tejto dohody a ktoré nie sú jej predmetom alebo ktoré sú výhodnejšie alebo flexibilnejšie z hľadiska slobody dotknutých leteckých dopravcov v porovnaní s touto dohodou, možno ďalej uplatňovať;
- b) spor medzi stranami dohody, pokiaľ ide o to, či ustanovenia alebo podmienky na základe dvojstranných dohôd alebo dojednaní medzi Arménskou republikou a členskými štátmi EÚ sú výhodnejšie alebo flexibilnejšie, sa urovná v rámci mechanizmu urovnávania sporov podľa článku 24. Spor o určenie vzťahov medzi protichodnými ustanoveniami alebo podmienkami sa takisto urovná v rámci mechanizmu urovnávania sporov podľa článku 24.

3. Pri nadobudnutí platnosti podľa článku 30 tejto dohody má táto dohoda prednosť pred príslušnými ustanoveniami existujúcich dvojstranných dohôd a dojednaní medzi Arménskou republikou a členskými štátmi EÚ, ktoré sú v platnosti v čase podpisu tejto dohody, okrem prípadov v zmysle odseku 2 tohto článku.

4. Ak sa strany dohody stanú účastníkmi viacstrannej dohody alebo schvália rozhodnutie prijaté ICAO alebo inou medzinárodnou organizáciou, ktorým sa riešia záležitosti v rozsahu pôsobnosti tejto dohody, včas uskutočnia v spoločnom výbore konzultácie podľa článku 23 tejto dohody s cieľom určiť, či by sa táto dohoda mala na zohľadnenie takéhoto vývoja revidovať.

ČLÁNOK 27

Zmeny

1. Akúkoľvek zmenu tejto dohody môžu schváliť strany dohody v rámci konzultácií vedených v súlade s článkom 23 tejto dohody. Zmeny nadobúdajú účinnosť v súlade s podmienkami stanovenými v článku 30 tejto dohody.
2. Ak si jedna zo strán dohody želá zmeniť ustanovenia tejto dohody, oznámi svoje rozhodnutie zodpovedajúcim spôsobom spoločnému výboru.
3. Spoločný výbor môže na základe návrhu jednej zo strán dohody a v súlade s týmto článkom rozhodnúť na základe konsenzu o úprave príloh k tejto dohode.
4. Pri splnení zásady nediskriminácie a dodržaní ustanovení tejto dohody nie sú touto dohodou dotknuté práva jej jednotlivých strán jednostranne prijímať nové právne predpisy alebo meniť existujúce právne predpisy v oblasti leteckej dopravy alebo súvisiacej oblasti uvedenej v prílohe II k tejto dohode.
5. Keď jedna zo strán dohody zvažuje nové právne predpisy alebo zmenu svojich platných právnych predpisov v oblasti leteckej dopravy alebo súvisiacej oblasti uvedenej v prílohe II k tejto dohode, náležite a čo možno najskôr o tom informuje druhú stranu dohody. Na žiadosť ktorejkoľvek zo strán dohody uskutoční spoločný výbor výmenu názorov.
6. Každá strana dohody pravidelne a čo možno najskôr informuje druhú stranu dohody o novoprijatých právnych predpisoch alebo zmene svojich platných právnych predpisov v oblasti leteckej dopravy alebo súvisiacej oblasti uvedenej v prílohe II k tejto dohode. Na žiadosť ktorejkoľvek zo strán dohody uskutoční spoločný výbor do šesťdesiatich (60) dní výmenu názorov o dôsledkoch týchto nových právnych predpisov alebo zmien na riadne fungovanie tejto dohody.
7. Na základe výmeny názorov uvedenej v odseku 6 tohto článku spoločný výbor:
 - a) prijíma každé rozhodnutie, ktorým sa reviduje príloha II k tejto dohode s cieľom zapracovať do nej, v prípade potreby recipročne, nové právne predpisy alebo príslušné zmeny;
 - b) prijíma rozhodnutie, na základe ktorého sa tieto nové právne predpisy alebo príslušné zmeny považujú za predpisy/zmeny v súlade s touto dohodou, alebo
 - c) odporúča ďalšie opatrenia, ktoré sa majú prijať v primeranom čase s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie tejto dohody.

ČLÁNOK 28

Ukončenie platnosti

Ktorákoľvek strana dohody môže kedykoľvek písomne oznámiť diplomatickou cestou druhej strane dohody svoje rozhodnutie vypovedať túto dohodu. Toto oznámenie sa súčasne zašle ICAO a sekretariátu OSN. Platnosť tejto dohody sa skončí o polnoci koordinovaného svetového času na konci dopravnej sezóny Medzinárodného združenia leteckých dopravcov (IATA) trvajúcej jeden (1) rok odo dňa písomného oznámenia o vypovedaní, pokiaľ nie je toto oznámenie zrušené dohodou strán dohody pred koncom tohto obdobia.

ČLÁNOK 29

Registrácia dohody

Túto dohodu a všetky jej zmeny po nadobudnutí platnosti zaeviduje Medzinárodná organizácia civilného letectva v súlade s článkom 83 dohovoru a sekretariát OSN v súlade s článkom 102 Charty OSN.

ČLÁNOK 30

Nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie

1. Táto dohoda podlieha ratifikácii alebo schváleniu stranami dohody v súlade s ich vlastnými postupmi. Ratifikačné listiny alebo listiny o schválení sa uložia u depozitára, ktorý o tom upovedomí druhú stranu dohody, ako aj Medzinárodnú organizáciu civilného letectva.
2. Depozitárom tejto dohody je Generálny sekretariát Rady Európskej únie.
3. Táto dohoda nadobudne platnosť v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po oznámení depozitára stranám dohody o prijatí poslednej ratifikačnej listiny alebo listiny o schválení.
4. Bez ohľadu na odsek 3 tohto článku strany dohody súhlasia s tým, že budú túto dohodu predbežne vykonávať, ako sa stanovuje v odseku 5 tohto článku, v súlade s príslušnými vnútornými postupmi, prípadne vnútroštátnymi právnymi predpismi.
5. Predbežné uplatňovanie sa začne v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po oznámení depozitára stranám dohody o prijatí:

- a) oznámenia Európskej únie o ukončení príslušných postupov Únie a jej členských štátov potrebných na tento účel a

b) ratifikačnej listiny alebo listiny o schválení uložených Arménskom podľa odseku 1.

NA DÔKAZ TOHO dolupodpísaní riadne splnomocnení zástupcovia podpísali túto dohodu.

V [...] dňa [...] roku [...] v dvoch vyhotoveniach v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, chorvátskom, írskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom, talianskom a arménskom jazyku, pričom každé znenie je rovnako autentické.

Za Arménsku republiku

Za Európsku úniu

Za Belgické kráľovstvo

Za Bulharskú republiku

Za Českú republiku

Za Dánske kráľovstvo

Za Spolkovú republiku Nemecko

Za Estónsku republiku

Za Írsko

Za Helénsku republiku

Za Španielske kráľovstvo

Za Francúzsku republiku

Za Chorvátsku republiku

Za Taliansku republiku

PRÍLOHA I

PRECHODNÉ USTANOVENIA

1. Dodržiavanie všetkých regulačných požiadaviek a štandardov týkajúcich sa leteckej dopravy uvedených v prílohe II k tejto dohode zo strany Arménska je predmetom vyhodnotenia, za ktoré zodpovedá Európska únia a ktoré by mal schváliť spoločný výbor na základe rozhodnutia. Takéto hodnotenie sa vykoná najneskôr dva (2) roky od nadobudnutia platnosti tejto dohody.

2. Bez ohľadu na ustanovenia článku 3 tejto dohody dohodnuté práva a určené trate v tejto dohode nezahŕňajú až do okamihu prijatia rozhodnutia uvedeného v odseku 1 prílohy I k tejto dohode právo leteckých dopravcov oboch strán dohody vykonávať práva v rámci piatej slobody okrem tých, ktoré sú už udelené v súlade s bilaterálnymi dohodami medzi Arménskom a členskými štátmi EÚ, ako aj leteckých dopravcov Arménska medzi bodmi na území Európskej únie.

Na základe prijatia rozhodnutia uvedeného v odseku 1 tejto prílohy I sú leteckí dopravcovia oboch strán dohody oprávnení vykonávať práva v rámci piatej slobody, a to aj arménski leteckí dopravcovia medzi bodmi na území Európskej únie v súlade s článkom 3 tejto dohody.

3. Dodržiavanie regulačných požiadaviek a štandardov týkajúcich sa právnych predpisov o bezpečnostnej ochrane letectva uvedených v časti C prílohy II k tejto dohode zo strany Arménska je predmetom vyhodnotenia, za ktoré zodpovedá Európska únia a ktoré schváli spoločný výbor na základe rozhodnutia. Takéto hodnotenie sa vykoná najneskôr tri (3) roky od nadobudnutia platnosti tejto dohody. Arménsko bude medzitým vykonávať dokument ECAC č. 30.

4. Po prijatí rozhodnutia uvedeného v odseku 3 tejto prílohy sa príslušným orgánom Arménska sprístupní utajená časť právnych predpisov o bezpečnostnej ochrane letectva uvedených v časti C prílohy II k tejto dohode, a to s výhradou dohody o výmene informácií citlivých z hľadiska bezpečnostnej ochrany vrátane utajovaných informácií EÚ.

5. Postupný prechod Arménska na riadne uplatňovanie právnych predpisov Európskej únie týkajúcich sa leteckej dopravy uvedených v prílohe II k tejto dohode môže podliehať pravidelnému hodnoteniu. Toto hodnotenie vykonáva Európska komisia v spolupráci s Arménskom.

6. Arménsko bude od dátumu rozhodnutia uvedeného v odseku 1 tejto prílohy uplatňovať prevádzkové licenčné pravidlá, ktoré sú v podstate rovnocenné pravidlám uvedeným v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve. Ustanovenia článku 4 ods. 3 tejto dohody týkajúce sa vzájomného uznávania rozhodnutí o spôsobilosti a/alebo občianstve vydaných príslušnými orgánmi Arménska uplatňujú príslušné orgány Európskej únie na základe potvrdenia spoločného výboru o riadnom uplatňovaní takýchto prevádzkových licenčných pravidiel Arménskom.

7. Bez toho, aby bolo dotknuté rozhodnutie v rámci spoločného výboru alebo v rámci článku 25

(Ochranné opatrenia), letovú spôsobilosť lietadiel zaregistrovaných v Arménskej republike a používaných prevádzkovateľmi spadajúcimi pod regulačnú kontrolu Arménska, ktoré nemajú typové osvedčenie vydané EASA v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ uvedenými v časti B prílohy II k tejto dohode, možno riadiť v rámci zodpovednosti príslušných orgánov Arménska v súlade s platnými vnútroštátnymi požiadavkami Arménska najneskôr do 1. januára 2023 za predpokladu, že lietadlá spĺňajú medzinárodné bezpečnostné normy stanovené dohovorom. Takéto lietadlá nevyužívajú práva poskytované v rámci tejto dohody a neposkytujú dopravu na leteckých tratiach do Európskej únie, z Európskej únie alebo v rámci nej.

PRÍLOHA II

(ktorá sa pravidelne aktualizuje)

PRAVIDLÁ UPLATNITEĽNÉ NA CIVILNÉ LETECTVO

Regulačné požiadavky a normy uplatniteľných ustanovení týchto aktov sa musia dodržiavať v súlade s touto dohodou, pokiaľ nie je uvedené inak v tejto prílohe alebo prílohe I k tejto dohode (Prechodné ustanovenia). V prípade potreby sú ďalej uvedené osobitné úpravy každého jednotlivého aktu.

A. PRÍSTUP NA TRH A SÚVISIACE ZÁLEŽITOSTI

č. 1008/2008

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve

Uplatniteľné ustanovenia: Článok 2, článok 23 ods. 1, článok 24 a príloha I, ako aj kapitola II v súlade s bodom 6 prílohy I k tejto dohode.

č. 785/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 z 21. apríla 2004 o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel zmenené:

– nariadením Komisie (EÚ) č. 285/2010 zo 6. apríla 2010

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8.

2009/12

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/12/ES z 11. marca 2009 o letiskových poplatkoch

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11.

96/67

Smernica Rady 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9, články 11 až 21 a príloha.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 20 ods. 2, výraz „Komisia“ sa vykladá ako „spoločný výbor“.

č. 80/2009

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 80/2009 zo 14. januára 2009 o kódexe správania pri používaní počítačových rezervačných systémov a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 2299/89

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11 a prílohy.

B. BEZPEČNOSŤ LETECTVA

Bezpečnosť civilného letectva a základné nariadenie EASA

č. 216/2008

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES, zmenené:

- nariadením Komisie (ES) č. 690/2009 z 30. júla 2009
- nariadením Komisie (ES) č. 1108/2009; uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 3 (iba prvý odsek) a príloha
- nariadením Komisie (EÚ) č. 6/2013 z 8. januára 2013
- nariadením Komisie (EÚ) 2016/4 z 5. januára 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 68 s výnimkou článku 65, článok 69 ods. 1 druhý pododsek, článok 69 ods. 4, prílohy I až VI.

č. 319/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 319/2014 z 27. marca 2014 o poplatkoch a platbách vyberaných Európskou agentúrou pre bezpečnosť letectva a zrušení nariadenia (ES) č. 593/2007

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 17 a príloha.

č. 646/2012

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 646/2012 zo 16. júla 2012, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa pokút a penále podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 25.

č. 104/2004

Nariadenie Komisie (ES) 104/2004 z 22. januára 2004 stanovujúce pravidlá organizácie a zloženia

Odvolacej rady Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 7, príloha.

Letecká prevádzka

č. 965/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 965/2012 z 5. októbra 2012, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 800/2013 zo 14. augusta 2013
- nariadením Komisie (EÚ) č. 71/2014 z 27. januára 2014
- nariadením Komisie (EÚ) č. 83/2014 z 29. januára 2014
- nariadením Komisie (EÚ) č. 379/2014 zo 7. apríla 2014
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/140 z 29. januára 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/1329 z 31. júla 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/640 z 23. apríla 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/2338 z 11. decembra 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2016/1199 z 22. júla 2016
- nariadením Komisie (EÚ) 2017/363 z 1. marca 2017

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9a, prílohy I až VIII.

Posádky lietadiel

č. 1178/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1178/2011 z 3. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 290/2012 z 30. marca 2012
- nariadením Komisie (EÚ) č. 70/2014 z 27. januára 2014
- nariadením Komisie (EÚ) č. 245/2014 z 13. marca 2014
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/445 zo 17. marca 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2016/539 zo 6. apríla 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I až IV.

Vyšetrovanie nehôd

č. 996/2010

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 z 20. októbra 2010 o vyšetrowaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve a o zrušení smernice 94/56/ES, zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 23 s výnimkou článku 7 ods. 4 a článku 19 [zrušeného nariadením (EÚ) č. 376/2014].

2012/780

Rozhodnutie Komisie 2012/780/EÚ z 5. decembra 2012 o prístupových právach do európskeho centrálného registra bezpečnostných odporúčaní a odpovedí na ne stanovených v článku 18 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetrowaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve a o zrušení smernice 94/56/ES

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5.

Prvotná letová spôsobilosť

č. 748/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 7/2013 z 8. januára 2013
- nariadením Komisie (EÚ) č. 69/2014 z 27. januára 2014
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/1039 z 30. júna 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2016/5 z 5. januára 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, príloha I.

Zachovanie letovej spôsobilosti

č. 1321/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1321/2014 z 26. novembra 2014 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a výrobkov, súčastí a zariadení leteckej techniky a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) 2015/1088 z 3. júla 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2015/1536 zo 16. septembra 2015
- nariadením Komisie (EÚ) 2017/334 z 27. februára 2017

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6, prílohy I až IV.

Dodatočné špecifikácie letovej spôsobilosti

2015/640

Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/640 z 23. apríla 2015 o dodatočných špecifikáciách letovej spôsobilosti pre daný typ prevádzky, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 965/2012

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5 a prílohy

Letiská

č. 139/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 139/2014 z 12. februára 2014, ktorým sa stanovujú požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa letísk podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, prílohy I až IV.

Prevádzkovatelia z tretích krajín

č. 452/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 452/2014 z 29. apríla 2014, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa letovej prevádzky prevádzkovateľov z tretích krajín podľa

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4 a prílohy 1 a 2.

ATM/ANS

2015/340

Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/340 z 20. februára 2015, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa preukazov a osvedčení riadiacich letovej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 a zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 805/2011

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, prílohy I až IV.

č. 2017/373

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/373 z 1. marca 2017, ktorým sa stanovujú spoločné požiadavky na poskytovateľov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a na ostatné funkcie siete manažmentu letovej prevádzky, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 482/2008, vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 a (EÚ) 2016/1377 a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 677/2011

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10 a prílohy.

Hlásenie udalostí

č. 376/2014

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 a ktorým sa zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES a nariadenia Komisie (ES) č. 1321/2007 a (ES) č. 1330/2007

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 7, článok 9 ods. 3, článok 10 ods. 2 až 4, článok 11 ods. 1 a 7, článok 13 s výnimkou odseku 9, články 14 až 16, článok 21 a prílohy I až III.

2015/1018

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1018 z 29. júna 2015, ktorým sa stanovuje zoznam s klasifikáciou udalostí v civilnom letectve, ktoré sa majú povinne hlásiť podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014

Uplatniteľné ustanovenia: článok 1 a prílohy I až V.

Kontroly dodržiavania noriem

č. 628/2013

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 628/2013 z 28. júna 2013 o pracovných metódach Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva na vykonávanie kontrol dodržiavania noriem a na monitorovanie uplatňovania ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 a o zrušení nariadenia Komisie (ES) č. 736/2006

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 26.

Zoznam EÚ týkajúci sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci EÚ

č. 2111/2005

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 13, články 15 až 16 a príloha.

č. 473/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 473/2006 z 22. marca 2006, ktorým sa stanovujú implementačné pravidlá pre zoznam leteckých dopravcov Spoločenstva, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, uvedený v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6, prílohy A až C.

č. 474/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 474/2006 z 22. marca 2006 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, uvedeného v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, naposledy zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/963 zo 16. júna 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 a 2, prílohy I a II.

Technické požiadavky a administratívne postupy v oblasti civilného letectva

č. 3922/91

Nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva, zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 z 12. decembra 2006
- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1900/2006 z 20. decembra 2006
- nariadením Komisie (ES) č. 8/2008 z 11. decembra 2007
- nariadením Komisie (ES) č. 859/2008 z 20. augusta 2008

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10 s výnimkou článku 4 ods. 1 a článku 8 ods. 2 (druhá veta), články 12 až 13, prílohy I až III

C. BEZPEČNOSTNÁ OCHRANA LETECTVA

č. 300/2008

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008 z 11. marca 2008 o spoločných pravidlách v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva a o zrušení nariadenia (ES) č. 2320/2002

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15, články 18, 21 a príloha.

č. 272/2009

Nariadenie Komisie (ES) č. 272/2009 z 2. apríla 2009, ktorým sa dopĺňajú spoločné základné normy bezpečnostnej ochrany civilného letectva stanovené v prílohe k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 297/2010 z 9. apríla 2010
- nariadením Komisie (EÚ) č. 720/2011 z 22. júla 2011
- nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2011 z 10. novembra 2011
- nariadením Komisie (EÚ) č. 245/2013 z 19. marca 2013

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 2 a príloha.

č. 1254/2009

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1254/2009 z 18. decembra 2009, ktorým sa umožňuje členským štátom výnimka zo spoločných základných noriem v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva a prijímanie alternatívnych bezpečnostných opatrení, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) 2016/2096 z 30. novembra 2016

č. 18/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 18/2010 z 8. januára 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008, pokiaľ ide o špecifikácie národných programov kontroly kvality v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva

2015/1998

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1998 z 5. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné opatrenia na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2015/2426 z 18. decembra 2015
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/815 z 12. mája 2017

č. 2015/8005

Vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2015) 8005 zo 16. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné opatrenia na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany letectva obsahujúcich informácie uvedené v článku 18 písm. a) nariadenia (ES) č. 300/2008, zmenené:

- vykonávacím rozhodnutím Komisie C(2017) 3030 z 15. mája 2017

č. 72/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 72/2010 z 26. januára 2010, ktorým sa ustanovujú postupy vykonávania inšpekcií Komisie v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/472 z 31. marca 2016

D. MANAŽMENT LETOVEJ PREVÁDZKY

č. 549/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie), zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009*

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, článok 6, články 9 až 13.

č. 550/2004

Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb), zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009*

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 18, príloha I.

č. 551/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore), zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009*

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9.

č. 552/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite), zmenené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009*

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, prílohy I až V.

* Uplatniteľné ustanovenia nariadenia (ES) č. 1070/2009: články 1 až 4 s výnimkou článku 1 ods. 4.

Výkonnosť a spoplatňovanie

č. 390/2013

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 390/2013 z 3. mája 2013, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti leteckých navigačných služieb a sieťových funkcií

č. 391/2013

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 391/2013 z 3. mája 2013, ktorým sa stanovuje spoločný systém spoplatňovania leteckých navigačných služieb

Sieťové funkcie

č. 677/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 677/2011 zo 7. júla 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania funkcií siete manažmentu letovej prevádzky (ATM) a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 691/2010, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 970/2014 z 12. septembra 2014
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/373 z 1. marca 2017

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 25 a prílohy.

č. 255/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 255/2010 z 25. marca 2010, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá manažmentu toku letovej prevádzky, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/1006 z 22. júna 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15 a prílohy.

č. 2011/4130

Rozhodnutie Komisie K(2011) 4130 zo 7. júla 2011 o menovaní manažéra siete pre sieťové funkcie

manažmentu letovej prevádzky v rámci jednotného európskeho vzdušného priestoru

Interoperabilita

č. 1032/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 1032/2006 zo 6. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky, zmenené:

- nariadením Komisie (ES) č. 30/2009 zo 16. januára 2009
-

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9, prílohy I až V.

č. 1033/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 1033/2006 zo 4. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na postupy pre letové plány v predletovej fáze pre jednotný európsky vzdušný priestor, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 929/2010 z 18. októbra 2010
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 428/2013 z 8. mája 2013
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/2120 z 2. decembra 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5, príloha.

č. 633/2007

Nariadenie Komisie (ES) č. 633/2007 zo 7. júna 2007, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uplatňovanie protokolu prenosu letových správ na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) č. 283/2011 z 22. marca 2011

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6, prílohy I až IV.

č. 29/2009

Nariadenie Komisie (ES) č. 29/2009 zo 16. januára 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na

služby dátového spojenia pre spoločný európsky vzdušný priestor, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2015/310 z 26. februára 2015

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 14, prílohy I až III.

č. 262/2009

Nariadenie Komisie (ES) č. 262/2009 z 30. marca 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na koordinované pridelenie a využívanie výzvových kódov pre mód S v jednotnom európskom vzdušnom priestore, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/2345 zo 14. decembra 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12, prílohy I až VI.

č. 73/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 73/2010 z 26. januára 2010, ktorým sa stanovujú požiadavky kvality leteckých údajov a leteckých informácií pre jednotné európske nebo, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1029/2014 z 26. septembra 2014

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 13, prílohy I až X.

č. 1206/2011

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1206/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na identifikáciu lietadla pre sledovanie v rámci jednotného európskeho neba

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I až VII.

č. 1207/2011

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1207/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na výkonnosť a interoperabilitu sledovania pre jednotné európske nebo, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1028/2014 z 26. septembra 2014
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/386 zo 6. marca 2017

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 14, prílohy I až IX.

č. 1079/2012

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1079/2012 zo 16. novembra 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kanálový rozstup pri hlasovej komunikácii pre jednotný európsky vzdušný priestor, zmenené:

- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 657/2013 z 10. júla 2013
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/2345 zo 14. decembra 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 14, prílohy I až V.

SESAR

č. 219/2007

Nariadenie Rady (ES) č. 219/2007 z 27. februára 2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR), zmenené:

- nariadením Rady (ES) č. 1361/2008 zo 16. decembra 2008
- nariadením Rady (EÚ) č. 721/2014 zo 16. júna 2014

Uplatniteľné ustanovenia: článok 1 ods. 1 až 2, článok 1 ods. 5 až 7, články 2 a 3, článok 4 ods. 1, príloha.

č. 409/2013

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 409/2013 z 3. mája 2013 o vymedzení spoločných projektov, vytvorení riadiacej štruktúry a určení stimulov na podporu vykonávania európskeho riadiaceho plánu manažmentu letovej prevádzky

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15.

č. 716/2014

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 716/2014 z 27. júna 2014 o zriadení pilotného spoločného projektu na podporu vykonávania európskeho riadiaceho plánu manažmentu letovej prevádzky

Vzdušný priestor

č. 2150/2005

Nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9 a príloha.

č. 923/2012

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke a ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1035/2011 a nariadenia (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EÚ) č. 255/2010, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) 2015/340 z 20. februára 2015
- vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/1185 z 20. júla 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, príloha vrátane jej dodatkov.

č. 1332/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1332/2011 zo 16. decembra 2011, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na využívanie vzdušného priestoru a prevádzkové postupy na vyhýbanie sa zrážkam vo vzduchu, zmenené:

- nariadením Komisie (EÚ) 2016/583 z 15. apríla 2016

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4 a príloha.

E. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A HLUK

2002/49

Smernica 2002/49/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku, zmenená:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008
- smernicou Komisie (EÚ) 2015/996 z 19. mája 2015

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12, prílohy I až VI.

2003/96

Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny

Uplatniteľné ustanovenia: článok 14 ods. 1 písm. b), článok 14 ods. 2.

č. 2006/93

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/93/ES z 12. decembra 2006 o regulácii prevádzky lietadiel podľa časti II kapitoly 3 zväzku I prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5, prílohy I a II.

č. 598/2014

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 598/2014 zo 16. apríla 2014 o pravidlách a postupoch zavádzania prevádzkových obmedzení súvisiacich s hlukom na letiskách Únie v rámci vyváženého prístupu, ktorým sa zrušuje smernica 2002/30/ES

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, prílohy I a II.

F. OCHRANA SPOTREBITEĽA

č. 2027/97

Nariadenie Rady (ES) č. 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd, zmenené:

– nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6 a príloha.

č. 261/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16.

č. 1107/2006

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16, prílohy I a II.

G. SOCIÁLNE HEADISKÁ

č. 89/391

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, zmenená:

– smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES z 20. júna 2007

Uplatniteľné ustanovenia – iba ak sa vzťahujú na civilné letectvo: články 1 až 16.

č. 2000/79

Smernica Rady 2000/79/ES z 27. novembra 2000, ktorá sa týka Európskej dohody o organizácii pracovného času mobilných pracovníkov civilného letectva, ktorú uzavrela Asociácia európskych leteckých spoločností (AEA), Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF), Európska asociácia civilných letcov (ECA), Európska asociácia regionálnych leteckých spoločností (ERA) a Asociácia nezávislých leteckých dopravcov (IACA)

Uplatniteľné ustanovenia: články 2 až 3 a príloha.

č. 2003/88

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času

Uplatniteľné ustanovenia – iba ak sa vzťahujú na civilné letectvo: články 1 až 20, články 22 až 23.